ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA VÝPOČETNÍ A DIDAKTICKÉ TECHNIKY

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE JAKO POMOCNÍK PŘI STUDIU

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Ondřej Hudec

Učitelství pro základní školy, obor Učitelství informatiky pro základní školy

Vedoucí práce: PhDr. Lucie Rohlíková, Ph.D.

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 28. června 2019

.....

vlastnoruční podpis

RÁD BYCH PODĚKOVAL VEDOUCÍ PRÁCE PHDR. LUCII ROHLÍKOVÉ, PH.D. ZA CENNÉ RADY, VĚCNÉ PŘIPOMÍNKY A VSTŘÍCNOST PŘI KONZULTACÍCH A VYPRACOVÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

NÁSLEDUJE VLOŽENÉ ZADÁNÍ PRÁCE.

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK ... 3
ÚVOD ... 4
1 PROBLEMATIKA STYLŮ UČENÍ ... 6
1.1 STYLY UČENÍ ... 6
Styly učení podle převažujícího smyslu ... 7
Styly učení podle motivace ... 8
Styly učení podle specifického zaměření na učivo ... 9
Styly učení jako podmíněná charakteristika ... 10
Další modely a styly učení ... 10
2 VYBRANÉ OBLASTI DIGITÁLNÍCH NÁSTROJŮ A SOUVISEJÍCÍ APLIKACE ... 11
2.1 INFORMAČNÍ KANÁLY PRO PODPORU STUDIA ... 12
Web ... 13
Blog ... 13
Podcast ... 14
Vlog ... 14
RSS ... 14
Fenomén sociálních sítí ... 15
2.2 KOMUNIKACE A SDÍLENÍ V RÁMCI STUDIA ... 16
IM ... 16
Elektronická pošta ... 16
Sdílené dokumenty ... 17
2.3 ORGANIZACE ČASU A STUDIA ... 17
Aplikace proti prokrastinaci ... 17
Elektronické kalendáře ... 18
Týmové nástěnky ... 18
3 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ MEZI STUDENTY NA TÉMA DIGITÁLNÍCH NÁSTROJŮ JAKO POMOCNÍKŮ PŘI STUDIU ... 19
3.1 STRUKTURA ROZHOVORU ... 19
3.2 ANALÝZA ROZHOVORŮ ... 20
Výběr studentů pro rozhovor a jejich profil ... 20
Společné znaky ... 21
3.3 VYHODNOCENÍ ŠETŘENÍ ... 22
4 OBSAH KURZU KVD/DPTS A JEHO ÚPRAVY S PŘIHLÉDNUTÍM K ANALÝZE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ ... 24
4.1 ODBORNÉ VIRTUÁLNÍ KOMUNITY, WEBY, BLOGY, VLOGY, … ... 24
Odborná virtuální komunita ... 25
Weby ... 25
Blog, vlog a podcast ... 26
RSS ... 27
4.2 KNIHOVNÍ SLUŽBY, AUTORIZOVANÉ ZDROJE ... 28
Knihovní služby ... 28
Autorizované zdroje ... 29
4.3 APLIKACE A DIGITÁLNÍ NÁSTROJE PRO PODPORU STUDIA ... 29
Úvod do aplikací ... 30
Práce (nejen) v týmu a sdílení ... 32
Vzdělávání a testování ... 34
4.4 E-TIME MANAGEMENT (PRÁCE S ELEKTRONICKÝM KALENDÁŘEM) ... 36
O Time managementu ... 36

Elektronické kalendáře 37
Ukázka práce s kalendářem 37
ZÁVĚR 40
RESUMÉ 41
SUMMARY 42
SEZNAM LITERATURY 43
SEZNAM OBRÁZKŮ 47
PŘÍLOHY I

SEZNAM ZKRATEK

DPTS – Digitální technologie jako pomocník při studiu

FNC – Federal Networking Council

ICQ – I Seek You (software pro instant messaging)

IFLA – International Federation of Library Associations and Institutions

IM – instant messaging

IT – Informační technologie

KVD – Katedra výpočetní a didaktické techniky

LSI – Learning style Inventory

MOOC – massive open online course

RSS – Really Simple Syndication (nebo v dřívější verzi Rich Site Summary)

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

VAK – Visual, Auditory, and Kinesthetic learning styles

ZČU – Západočeská univerzita v Plzni

ÚVOD

Digitální nástroje jsou dnes nedílnou součástí společnosti. Nejinak tomu je i na vysoké škole, kde s nimi většina studentů do styku zákonitě přijít musí. Avšak tyto nástroje vznikly především jako pomocníci, kteří měli usnadnit mnoho nejen administrativních úkonů. A jelikož se nacházíme v době informační, mohou studenti využít digitálních nástrojů i jako pomocníků při studiu. Mohou efektivně organizovat svůj čas, domlouvat se s kolegy či například spolupracovat v rámci sdíleného dokumentu.

Jenže ne všichni studenti o těchto možnostech musí vědět, nebo se v obchodech s aplikacemi vyznat, neboť např. jenom na Google Play existuje přes 2,5 milionů aplikací (Statista, ©2019a). Právě proto je důležité pomoci zorientovat se v nepřeberném množství aplikací a vybrat ty, které mohou studentům opravdu pomoci v dosažení lepších výsledků, ať už přímo či nepřímo.

Jako pomoc ve studiu lze zařadit i dovednost najít knihovnu, kde lze pomocí tamních zdrojů vytvořit a následně i vytisknout semestrální práci či se odhodlat k zapojení do komunity lidí se stejnými oborovými nebo akademickými zájmy, a zvýšit tak svoji vlastní odbornost.

Cílem této práce je seznámit se s problematikou stylů učení a digitálními technologiemi tak, aby bylo možné vytvořit kurz, jehož primárním cílem bude ukázat studentům digitální technologie a naučit je s nimi pracovat takovým způsobem, aby je mohli efektivně využít při studiu. Důležitou součástí je však také motivace k prozkoumávání nových (digitálních) pomocníků v mnoha oblastech studentského života, ve kterých si každý jednotlivec může vybrat, která aplikace mu nejlépe vyhovuje, nebo co mu může dle jeho úsudku nejefektivněji pomoci na jeho cestě vysokoškolským studiem. I z toho důvodu bylo provedeno výzkumné šetření formou rozhovorů se studenty ze všech fakult Západočeské univerzity v Plzni na téma práce: Digitální technologie jako pomocník při studiu.

První, teoretická, část práce ve dvou kapitolách vysvětluje problematiku stylů učení a zároveň oblasti digitálních technologií. Jejich cílem je především vysvětlit základy vybraných stylů učení a digitálních technologií dále souvisejících s následující kapitolou výzkumného šetření mezi studenty na téma digitálních nástrojů jako pomocníků při studiu. Třetí kapitola tak popisuje způsob provedení šetření a jeho strukturu spolu s vyhodnocením. Poznatky ze všech předcházejících kapitol byly zužitkovány ve čtvrté kapitole práce, Obsah kurzu

KVD/DPTS a jeho úpravy s přihlédnutím k analýze výzkumného šetření, která dále popisuje kurz vytvářený v rámci práce.

1 PROBLEMATIKA STYLŮ UČENÍ

Předtím než bude možné popsat problematiku jednotlivých stylů učení, je nutné definovat učení samotné. Je podstatné si uvědomit, že se jedná o proces, který probíhá celý život. V rámci tohoto procesu jsou poté získávány nové zkušenosti, na základě kterých se člověk přizpůsobuje novým podmínkám, situacím a poměrům (J. Čáp, 1993). Nejedná se však o jediný správný výklad pojmu učení, neboť existuje mnoho různorodých definic od značného množství autorů. V. Kulič (1992) například uvádí, že učení je psychický proces, který v jednotě tělesných a duševních předpokladů je rozhodujícím faktorem v adaptaci člověka na jeho přírodní i společenské prostředí v rozvoji jeho osobnosti a ve stále zdokonalovaném zvládání a organizaci podmínek jeho individuální a společenské existence. Problematická je především komplexní složitost učení, kterou se přes veškerou snahu lidského poznání nepodařilo absolutně rozluštit a popsat. K tomu lze přičíst i fakt, že vývoj společnosti v tomto směru je díky novým technologiím stále dynamičtější.

Známo však je, že ne každý jednotlivec se učí naprosto stejným způsobem a využívá stejných metod, ať už se jedná pouze o zapamatování, nebo i pochopení. Přesto i pojem učebních stylů není vnímán jednotně. Shodné je však obecné pojetí individuality každého jedince v procesu učení a s ní spojený styl učení. Na čem se, krom učení, autoři neshodují je propojení stylů učení a kognitivních stylů. Na jedné straně existuje názor, že pojmy jsou si blízké, překrývají se a mají mnoho společného, ale nejsou totožné (například S. Messick, 1994). Občas tak dochází i k jejich propojení. Někteří autoři (například P. Guild, 1994) oba termíny jako totožné vnímají. Dle J. Mareše (1998) nelze ztotožňovat tyto dva pojmy, jelikož se zásadně liší, ať už svým původem (převážně vrozený x převážně získaný), tak kupříkladu ve vázanosti na určitý obsah.

1.1 STYLY UČENÍ

Samotné styly učení lze rozdělit podle různorodých hledisek. Mezi často uváděné a zároveň veřejnosti poměrně známé patří rozdělení podle upřednostňovaného smyslu. Dále lze však rozlišit typologii stylů učení i podle motivace (J. Mareš, 1998), způsobu využití učiva, nebo jinak řečeno podle specifického zaměření na učivo (J. D. Vermunt, 1996), nebo je možné pochopit styly učení jako podmíněnou charakteristiku (biologicky a vývojově) (R. Dunn, K. Dunn a G. E. Price, 1985).

STYLY UČENÍ PODLE PŘEVAŽUJÍCÍHO SMYSLU

Styly učení podle převažujícího smyslu jsou mezi širokou veřejností asi nejznámější a velmi často se s nimi lze setkat i v podobě testů, kdy si každý člověk může jednoduše zjistit, jakým typem je. Je však nutné poznamenat fakt, že tak se určí jen dominantní styl učení. To neznamená, že je jediným stoprocentním stylem učení, který dotyčná osoba používá. Jelikož je smyslů více, rozdělují se jednotlivé styly učení a skupiny studentů k nim spadajících právě podle nich. Nejčastěji je využíváno rozdělení VAK (z anglického Visual, Auditory, and Kinesthetic learning styles), které blíže popsali W. B. Barbe, R. H. Swassing, a M. N. Milone (1979).

Jako první je skupina auditivních studentů. Převažujícím smyslem je tedy sluch, což znamená, že k dobrému studijnímu výkonu se tato skupina dostává především pomocí poslouchání, ať už se jedná o výklad učitele, předříkávání si látky k naučení (mohou také často mluvit sami k sobě, neboť krom ostatních může auditivní student chtít slyšet i sebe) nebo poslouchání nahrávky. Tyto typy během vyučovacích hodin kladně odpovídají na auditivní aktivity jako brainstorming, ale i na časté dotazy vyučujícího. Co je nepříznivé je však přílišná hlasitost až hluk při studiu (ať už doma, či ve vyučovací hodině), který komplikuje soustředění a poslech.

Druhou skupinou jsou vizuální studenti, jinak řečeno ti, u kterých je převažujícím smyslem právě zrak. Skupina vizuálně zaměřených se však dále člení na dva druhy, podle toho, jakým způsobem zrak využívají ke vstřebávání informací. První takovou podskupinou je zaměření na jazyk. Takoví studenti se nejlépe učí pomocí čtení i psaní poznámek. Lépe jim tak poslouží například psané návody a postupy, protože si dokáží lépe představit, co četli či sledovali. Druhou podskupinou vizuálně zaměřených studentů jsou pak takzvané prostorové typy. Ti se spíše než na psaný projev zaměřují na obrazové materiály, jakými mohou být například grafy, ilustrace a fotografie. Krom toho se jim dobře pracuje i s videi, protože si snáze pamatují a vizualizují různé scény, ale i osoby a místa. V případě takto zaměřených studentů je potřeba dbát na dostatečný prostor a podměty k představivosti a případné interaktivitě. Na druhou stranu je nutné vyhnout se nepatřičným vjemům, které by mohly rušit.

Posledním, ale neméně důležitým je smysl (nebo spíše soubor smyslů) známý obecně jako hmat. Typy preferující tento smysl při učení se nazývají kinestetickými. Stejně jako skupina vizuálně zaměřených se i kinestetičtí studenti rozdělují na dvě podskupiny. První, nazývaná

taktilní, je zaměřena především na hmat a celkově pocit doteků, zatímco druhá, nazývaná kinestetická, se orientuje spíše na pohyb. Obě podskupiny mají tendenci k tomu ztrácet postupně koncentraci, jestliže onen smysl (dotyky či pohyb) dostatečně nestimulují. Snaží se tak zaměstnat například pohybem ruky v podobě psaní poznámek, nebo kreslení map a grafů. Krom toho však také rádi zapojí dotyky nebo pohyb i do studia, ať už v podobě tvorby modelů a pokusů, hraní scének, nebo navštěvování muzeí, výstavišť a jiných expozic.

STYLY UČENÍ PODLE MOTIVACE

V případě motivace je styl učení úzce spjat právě s učením přímo během studia. Z toho vychází i model tří přístupů k učení od dvojice autorů D. Newble a N. J. Entwistle (1986), kde předpokládají, že student většinou vybírá jeden z trojice přístupů k učení, které jsou vlastně styly učení, které přibližuje Schmeck (1988). S různou motivací se tak krom cíle, se kterým do procesu učení vcházejí, mění i použité metody a výsledky. Znovu je nutné upozornit, že typ motivace je převládající, nikoliv jediný.

Prvním stylem je takzvaný povrchový styl učení, kdy je motivace dána snahou uspět v předmětu a zároveň vyhnout se neúspěchu, přičemž strategií k dosažení je memorování. Student se tak učí vše nazpaměť a doslova, takže ani nemá zájem skutečně dané látce ve studiu porozumět. V takovém přístupu k učení a zároveň stylu učení je dobré vyzdvihnout aktivní snahu a píli, se kterou může student k učivu přistupovat, přestože motivace pochází zvnějšku. Samotné mechanické až strojové učení však nelze plně odmítat, jak tvrdí J Mareš (1998), neboť je důležité v počátcích učení, kdy nelze tolik stavět vědomosti na předchozích znalostech, konkrétně v podobě pojmů, definic a základních faktů.

Druhým stylem učení je hloubkový styl učení, o kterém by se dalo říci, že je vlastně jakýmsi opakem povrchového stylu, protože se jedná o motivaci vnitřní. Student se upřímně o téma, učivo nebo obor zajímá a snaží se mu tak, jak název napovídá, porozumět do hloubky se všemi náležitostmi a propojeními. Jeho záměrem je tedy skutečně pochopit látku. Jedná se však většinou o časově náročnější proces a celkově styl učení.

Třetím stylem učení je poté elaborovaný styl. Jeho motivace je jak vnější, tak vnitřní. Kdy je jeho základem je spojování vlastních životních zkušeností a zážitků s probíranou látkou, hledání vztahů mezi nimi a vytváření příkladů, kterým pak může student osobně porozumět. Díky tomu je v rámci tohoto stylu učení silný rozvoj osobnosti.

STYLY UČENÍ PODLE SPECIFICKÉHO ZAMĚŘENÍ NA UČIVO

Podle výzkumu mezi studenty vysoké školy J. D. Vermunt (1996) rozdělil čtyři styly učení podle toho, na co se studenti zaměřují v učivu. Rozdělení ale bylo prvně docíleno pomocí 5 složek (aktivit) vyskytujících se u studentů, které zaznamenával: kognitivní zpracování, regulace učení, afektivní procesy, mentální model učení a postavení ke studiu.

Prvním ze čtveřice je styl neřízený. Studenti s tímto stylem učení mají problémy ve většině až všech výše zmíněných složkách, což se může negativně projevit na studijních výsledcích. Kromě samotného problému se zapamatováním a zpracováním informací, nemluvě o jejich propojení se zkušenostmi z reálného světa, je pro ně učení také časově velmi náročné, jelikož každý studijní materiál zpravidla musí přečíst několikrát. I poté však mohou mít problémy rozlišit, co je, například v článku, důležitá informace a co nikoliv. Potřebují proto jasně dané instrukce a pravidla, podle kterých budou moci postupovat. Bez nich se mohou ocitnout v příliš obecné rovině, kde se mohou cítit nesví a začít tak pochybovat i o sobě v roli studentů, díky čemuž vzniknou pochyby i o dalších souvisejících cílech.

Oproti tomu druhý styl je zaměřený na reprodukci učiva, což se může zdát velmi blízké předcházejícímu neřízenému stylu, nicméně je v tomto případě mnohem větší důraz na výběr důležitých informací, které reprodukovat. Nejedná se však pouze o vlastní výběr, ale studenti reprodukující učivo si dávají pozor i na to, co je důležité podle učitele, instrukcí v kurzu apod. Jejich hlavním studijním cílem je uspět (ve zkouškách, studiu…), takže stejně jako v minulém případě potřebují především externí pravidla a instrukce, které jim řeknou, co je nutné se naučit. Díky samotnému memorování a reprodukci učiva je i tento styl učení časově poměrně náročný.

Vzdálenější je pak třetí styl učení zaměřený na smysl učiva, tudíž se pravidla posouvají z externích na interní. Sám student jeví o studium zájem, neboť v něm vidí smysl a upřímně ho zajímá. Ze studijních textů tak nevybírá důležité informace, ale ty, které ho zajímají, popřípadě mu pomohou utvořit si celkový obraz v rámci kontextu. Orientují se i na vlastní zlepšení sama sebe a svých dovedností, v případě neúspěchu a překážek se poté snaží nalézt chybu a řešení pomocí delšího zkoumání situace. Mohou tak hlouběji proniknout do tématu, které je baví a ponořit se tak do studia, hledat vlastní alternativy a zároveň určité intelektuální výzvy.

Posledním ze čtyř stylů učení podle J. D. Vermunta je styl učení zaměřený na aplikaci učiva. Konkrétně se jedná o aplikaci učiva v reálném životě a k dosažení svých cílů v zaměstnání a praxi celkově. Informace z běžného života se mohou zdát mnohem důležitější a užitečnější než ty ve studiu samotném. Snaží se tak abstrakci a teorii ověřovat v reálných podmínkách, jelikož je pro studenta zaměřeného na aplikaci učiva právě ona aplikace v reálném životě. Výsledkem tak je, že se orientují jenom na konkrétní části učiva, které mohou využít.

STYLY UČENÍ JAKO PODMÍNĚNÁ CHARAKTERISTIKA

S jiným pojetím pracuje model stylů učení od dvojice R. Dunn a K. Dunn (1985), kde se pracuje především s jednotlivými faktory, které ovlivňují styly, jakými se student učí a chová. Tento model dále pracuje se základní pěticí faktorů: prostředí, emocionální aspekty, sociologické, fyziologické a psychologické. Těchto pět dimenzí nedefinuje přímo jednotlivé styly učení, ale spíše připravuje kritéria k jednotlivému rozřazení, podle toho, co komu vyhovuje. Například v prostředí se může opírat o zvuk, teplotu nebo osvětlení. Přičemž každý může preferovat jinou kombinaci těchto tří oblastí. Někomu se učí lépe ve vychlazené a dobře provětrané místnosti, zatímco druhý může preferovat možnost být přikrytý a v teple. V tomto případě je tak nejlepší provést diagnostiku pomocí jednoho ze standardizovaných dotazníků jako LSI (R. Dunn, K. Dunn a G. E. Price, 1989), které byly i přeloženy do češtiny J. Marešem v roce 1992.

DALŠÍ MODELY A STYLY UČENÍ

Na konec kapitoly o problematice stylů učení je vhodné poznamenat, že existuje mnoho dalších rozdělení stylů učení, které se někdy prolínají s již představenými. Ve výsledku se tedy jedná jenom o náhled do dané problematiky oněch stylů a jejich jednotlivé rozdělení, přičemž výčet není vyčerpávající. Z hlediska digitálních technologií však byly vybrány především ty styly učení, které se mohou odrazit i ve volbě digitálních nástrojů jako pomocníků při studiu.

2 VYBRANÉ OBLASTI DIGITÁLNÍCH NÁSTROJŮ A SOUVISEJÍCÍ APLIKACE

Hlavním důvodem pro výběr jednotlivých oblastí digitálních technologií, které jsou dále popisovány, je jejich využitelnost v rámci studia za účelem jeho zlepšení. Zaměřujeme se na různorodé digitální technologie tak, aby zde byly popsány aplikace pro různé typy studentů z hlediska výše popsaných stylů učení.

V následujících podkapitolách se zabýváme těmito tématy:

- Informační kanály pro podporu studia
- Komunikace a sdílení v rámci studia
- Organizace času a studia

Pro úspěšné studium je velmi důležitá komunikace studenta v rámci odborných komunit i mezi svými vrstevníky potažmo studenty. V obou případech hrají velkou roli sociální sítě a jejich (i vestavěné) komunikační platformy a aplikace. Vysokoškolský student je totiž součástí sociální skupiny a efektivní komunikace s jejími členy je nepostradatelná. Ať už se jedná o pomoc s dílčími úkoly jako jsou seminární práce, sdílení poznatků o samotném studiu a tipů, na co si dát pozor a čeho se vyvarovat, nebo o prosté porozumění dvou lidí procházejících si stejnou či podobnou zkušeností ve svých životech.

Krom vzájemné komunikace je ale pro studenty důležité sdílet například i studijní materiály. Ty jsou součástí především domácí přípravy na téměř všechny typy zkoušek, které musí vysokoškolský student splnit – od zápočtových testů po státní závěrečné zkoušky. K tomu mohou sloužit právě sdílené dokumenty. Nejedná se však o jejich jediné využití v životě vysokoškolského studenta. Jsou vhodné i pro využití ve skupinových, respektive týmových pracích. Poznámky z přednášek i teprve připravovanou práci je potřeba společně vypracovat. V prostředí sdílených dokumentů může probíhat spolupráce i sdílení na mnohem lepší úrovni.

Neméně důležitou složkou je pak organizace termínů, poznámek a událostí, v čemž jsou digitální nástroje velmi nápomocny v mnoha podobách. Od poznámkových bloků po elektronické kalendáře a týmové nástěnky. Život vysokoškolského studenta bývá velmi nabitý v podobě termínů různých prací, testů a zkoušek propletených s osobním životem.

Rychlý a vždy dostupný přehled nadcházejících událostí tak může být pro (především zapomnětlivého) studenta rozdílem mezi splněním a nesplněním studia.

Uživatel v roli studenta však nesmí podlehnout digitální závislosti na chytrých zařízeních jako je smartphone. To vede k zvýšeným pocitům úzkosti i deprese (L. O. Viani, 2018). Podobně je na tom i prokrastinace ve stejném prostředí. Avšak i s tímto může paradoxně studentům pomoci digitální technologie, konkrétně aplikace proti prokrastinaci. Ta se v posledních deseti letech (Trendy Google, 2019) stala z diskutovaného tématu prakticky všední věcí, proti které mnoho studentů denně bojuje. Pomoci omezit nadměrné a téměř bezmyšlenkovité brouzdání na chytrých zařízeních tak pomáhají především blokovací aplikace.

Poslední, ale ne méně důležité, jsou informační kanály, z kterých lze získat nové informace – od jednotlivých webů až po vlogy. A v rámci kterých lze nacházet nové informace a příležitosti pro vzdělávání sebe sama. Existují ovšem i přímé aplikace a kurzy k tomu určené, které byly a jsou vytvářeny s cílem pomoci nejen studentům v určitém tématu, předmětu či oboru. Při vyhledávání nějaké informace je u většiny studentů první krok internetový vyhledávač. V tom případě se však jedná o nárazovou potřebu získat nějakou informaci. Pro studenta je ale stejně tak přínosný stabilní přísun novinek z jeho oboru. Právě ten mohou zajistit různé komunity na oborových portálech, skupinách sociálních sítí nebo například komunitních fórech.

2.1 INFORMAČNÍ KANÁLY PRO PODPORU STUDIA

V roce 1995 byl rezolucí federálního výboru FNC (Federal Networking Council) definován pojem internet. Prvním z bodů této definice je logické propojení v globálním a jedinečném adresním prostoru založeném na protokolu IP nebo jeho rozšířeních. (FNC, 1995). V přeneseném významu se jednoduše začal propojovat celý svět, a to vedlo k tvorbě nových komunit, které nebyly (pouze do značné míry) omezeny vytyčenými hranicemi ve fyzickém světě, ať už se jednalo o hranice politické či geografické.

Virtuální komunity v dnešní době existují v mnoha podobách, od herních nadšenců a jejich fór po profesionální vědecké komunity sdílející společný zájem v jejich oboru a snaze. A i

díky tomu vzniká i vysoký počet odborně zaměřených webů, blogů, podcastů a mnoho dalších digitálních informačních kanálů v online prostředí.

WEB

Definice pojmu web dle slovníku současné češtiny zní: „soustava dokumentů dostupných na témže webovém serveru nebo na téže internetové stránce“ (Lingea). V širším slova smyslu jsou ale weby především zdrojem informací pro mnoho lidí, ačkoliv ne vždy věrohodným a poskytující pravdivé informace. Stejně tak je rozmanité i zaměření webů, od firemních webových stránek fungujících jako prezentace, přes zpravodajské portály až po osobní stránky, které jsou však v rámci práce vyčleněny zvlášť v podobě blogů, ačkoliv záleží na způsobu provedení.

Právě zmíněné portály jsou podskupinou webových stránek a webu jako takového. Jedná se vlastně o speciálně upravené weby, které agregují informace z různých zdrojů a zpravidla na stejné téma (například zpravodajství, kultura, prodej zboží a další) ve sjednoceném prostředí, což je pro některé uživatele mnohdy pohodlnější.

Odborné weby a internetové portály se tak od jiných liší právě svým obsahem, za který ručí (nebo by měli ručit) právě odborníci na dané téma. Vzniknout mohou formou projektu, ale i jako volnočasová aktivita jednotlivce i skupiny lidí se stejnými odbornými zájmy.

BLOG

Blogování může být v dnešní době vnímáno jako osobní a individuální forma zpravodajství a žurnalismu, které není ovlivněno masovými médii a celkově „mainstreamem“ (B. A. Nardi, L. Swartz, M. Gumbrecht a D. J. Schiano, 2004). Většinou jediný autor, nazývaný blogger, však nemusí nutně proti ničemu vystupovat. Blog samotný je webovou aplikací, do které blogger sám přidává pravidelně příspěvky na určité téma velmi často zahrnující i jeho osobní zkušenosti. Samotný výraz blog značí, že se jedná o webové záznamy v rámci jakéhosi veřejného virtuálního deníku, neboť pochází právě ze spojení slov web a log, a jejich následného spojení (weblog) a zkrácení v nynější termín blog. (P. Merholz, 2002).

Způsobů k tvorbě vlastního blogu je více. Velmi časté a pohodlné, především u technicky méně zdatných uživatelů, je založení blogu v rámci blogových platforem. Z Česka patří mezi nejpoužívanější Blog.cz, popřípadě místo pro vlastní blogování nabízí i zpravodajské portály jako například blog.idnes.cz. Ze zahraničních patří mezi oblíbené blogové platformy

například Blogger, nebo Tumblr. Dalšími možnostmi je vytvořit si webové stránky s vlastní doménou a provozovat je jako svůj blog například pomocí redakčního systému.

PODCAST

Psaný text není pro všechny pohodlná forma, pro konzumaci informací, a tak v roce 2004 přišli Adam Curry a Dave Winer s novým způsobem šíření audio nahrávek, které byly pravidelně vydávané a přístupné ke stažení. Podcasting tak vlastně kombinuje osobní svobodu blogování s využitím digitálních audio technologií a vytváří tak nové možnosti. Díky poslechu lze například uživatelům, dále posluchačům, lépe předat emoce a hloubku, s kterou danou otázku autor probírá. Na rozdíl od rádia (bez ohledu na způsob vysílání) nejsou posluchači vázáni na určité místo nebo čas, kdy poslouchat. Libovolná dostupnost online je totiž jedním ze základních rysů podcastingu.

Posluchači ale ve většině případů potřebují specializované aplikace pro poslech, který jim umožní funkce jako automatické stahování jednotlivých epizod vybraných podcastů, vyhledávání jednotlivých pořadů a další. Podobných aplikací je ke stažení mnoho, mezi ty nejoblíbenější patří například Podcast Addict, Castro, Google Podcasts, Apple Podcasts, Spreaker Podcast Radio. Alternativní možností je manuální stahování do přehrávačů hudby. S existencí stovek audio formátů neexistuje žádný správný formát, v kterém takové soubory nahrávat i stahovat. Zmínit lze ty nejpoužívanější jako jsou mp3, aac, nebo wma.

VLOG

Pro příznivce pravidelných příspěvků ve formě videozáznamů je nejvhodnější možností vlogování. Jedná se vlastně o audiovizuální formu blogování. Odtud právě pochází pojmy vlog, vlogování a vlogger. Ačkoliv mohou být jednotlivá videa nahrávána na vlastní stránky či přímo blogy, jsou k šíření využívány i sociální sítě a služby k nahrávání videí jako například YouTube. Od jednotlivých technických omezení v rámci serverů, kam se nahrávají videosoubory, se odehrávají i formáty v jakých se jednotlivé záznamy či epizody vlogování zaznamenávají. Záleží tak především na podporovaných formátech, povolené délce a velikosti záznamu.

RSS

RSS (Really Simple Syndication, nebo v dřívější verzi Rich Site Summary) je technologie určena pro odběr, jednoduché získávání aktuálních informací z vybraných webových zdrojů,

jakými mohou být například zpravodajské servery, blogy, nebo i podcasty. Je ale nutné, aby daný webový server RSS podporoval.

Přestože historie RSS technologie sahá až do roku 1999, jedná se stále o využívaný způsob získávání informací a novinek, který lze nalézt na více než 27 milionech internetových stránek (BuiltWith, ©2019).

Pro získávání informací z RSS poté existuje software souhrnně nazývaný jako RSS čtečky, které pravidelně kontrolují aktuality na webech v uživatelem vytvořeném seznamu. Každý si tak může přizpůsobit, odkud a jak často chce nové informace v podobě titulku a krátkého doprovodného textu přijímat. Způsob sestavení seznamu záleží na jednotlivých RSS čtečkách. V mobilních aplikacích jde většinou o vybírání z dostupných zdrojů pomocí klíčových slov. Častou alternativou je manuální vkládání pomocí URL vygenerovaného na jednotlivých internetových stránkách. Mezi používané a často doporučované čtečky tak patří například Inoreader, nebo Feedly. Obě aplikace podporují využití pomocí webového rozhraní, Androidu i iOS.

FENOMÉN SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

Od první sociální sítě v roce 1997 s názvem SixDegrees.com to trvalo téměř deset let, než se sociální sítě staly globálním fenoménem. Už předtím se však prosadily první z nich. V roce 2002 se jednalo o sociální síť Friendster, která využívala „kruhu přátel“. O rok později se objevil projekt sociální sítě s mnohem serióznějším přístupem pod názvem LinkedIn. Ten na rozdíl od většiny ostatních sociálních sítí přežil do současnosti. Ve stejném roce se spustila i v minulosti oblíbená sociální síť MySpace, která zůstala na předním místě až do spuštění současného pomyslného krále sociálních sítí v roce 2006 – Facebooku.

Jedním z možných faktorů, proč se stal Facebook tak populární, bylo i o rok později spuštěné otevřené rozhraní pro programování aplikací vně prostředí Facebooku. Úspěch krom toho zaznamenal i dnes ikonický „lajk“ v podobě palce nahoru, který se rozšířil i mimo samotnou sociální síť. Mezi další sociální sítě, co následovaly byl také Google+, kterému se ale nepodařilo dostatečně prosadit, na rozdíl od služeb typu Snapchat nebo Instagram.

S hromadným rozšířením přenosných chytrých zařízení jako smartphonů a tabletů, se prohloubilo i zapojení do sociálních sítí, které se tak mimo jiné staly i důležitými komunikačními prostředky. Přítomnost ve virtuálním prostoru se tak stala častější a oproti

minulosti se začaly jednotlivé sociální sítě propojovat. Není tak výjimkou, že uživatel se velmi často přihlašuje do některého ze svých účtů pomocí účtu od Googlu, nebo Facebooku.

V současnosti je Facebook ukázkovým příkladem IT obra, který je napojený na téměř všechny myslitelné typy služeb. Krom standardních služeb jako nahrávání a sdílení fotografií a videa, nabízí například přímé přenosy (Live), virtuální bazar (Marketplace), samostatnou aplikaci pro komunikaci (Messenger) a vlastní další sociální sítě Instagram a WhatsApp, další aplikace pro komunikaci.

2.2 KOMUNIKACE A SDÍLENÍ V RÁMCI STUDIA

Díky online propojení, rozšíření chytrých přenosných zařízení a široké dostupnosti bezdrátového připojení k internetu se stala komunikace, především ta instantní v reálném času, důležitou součástí života mnoha lidí. Díky neustálé internetové komunikaci se zároveň stalo běžné spolupracovat v online prostředí na různých projektech a úkolech i sdílet různorodé dokumenty a materiály. Nové technologie tak znovu, stejně jako dříve, zkrátili reálnou vzdálenost mezi lidmi (N. Nayab, 2019).

IM

Instant messaging, do češtiny přeloženo jako instantní zasílání zpráv, existuje prakticky déle než samotný internet. První rozmach však zaznamenávají až na přelomu tisíciletí díky rozšíření klientů jako ICQ, nebo AOL Instant Messenger. Ty jsou však postupně nahrazovány komunikací v rámci sociálních sítí a jejich komunikačních platforem. V současnosti je většina aplikací a platforem pro komunikaci založena na propojení s určitou komunitou nebo sociální sítí jako například WhatsApp, Facebook Messenger, Snapchat, Discord, iMessage a Skype.

Standardní služby, které tyto platformy nabízejí, jsou krom klasické textové komunikace v reálném čase poměrně rozsáhlé. Videohovory, volání (VoIP) nebo sdílení souborů (často se zaměřením na obrázky a fotografie) jsou dnes přítomny ve většině IM aplikací. Mimo mobilní aplikace v nejpoužívanějších systémech (Android a iOS) mají své místo a využití i webová rozhraní těchto aplikací.

ELEKTRONICKÁ POŠTA

Navzdory rozmachu chatovacích IM aplikací má elektronická pošta, často nazývaná prostě jako e-mail, stále výsadní postavení především ze dvou důvodů. Prvním je formálnost

elektronické pošty, kterou si ponechává. Přestože se stává běžnější komunikovat oficiálně s firmou pomocí aplikací jako Messenger, stále je využívanou formou komunikace pomocí elektronické pošty například s úřady. Onu formální stránku podporuje i fakt, že e-mail je často součástí vizitek a kontaktních údajů celkově a je využíván jako unikátní osobní informace pro registraci v rámci ostatních webů jako i sociálních sítí. Druhým důvodem je poté využití e-mailu k získávání nových, převážně reklamních, sdělení od různých obchodů a firem. I když se často jedná o nevyžádanou poštu tzv. spam (Statista, ©2019b).

SDÍLENÉ DOKUMENTY

V rámci spolupráce na různorodých úrovních (od amatérské fanouškovské práce po profesionální kooperaci) jsou využívány prostředí pro sdílení dokumentů. Často se jedná o propojení kancelářských balíčků s cloudovým uložištěm. I v tomto případě však existují omezení. V první řadě se jedná o maximální kapacitu v prostředí uložiště, přesto existují i plány s neomezenou kapacitou. Někdy se také jedná o maximální velikost jednotlivých souborů a podporu určitých typů formátů, kde jde především o problém se zobrazením a následnou editací souboru s nepodporovaným formátem.

Sdílení většinou probíhá v uzavřeném prostředí jednotlivých platforem, tudíž je nutné vlastnit účet náležící k rozhraní uložiště, popřípadě dokumentů. Krom jednotlivých dokumentů je možnost sdílet i celé složky. Mezi nejčastěji využívané patří Google Dokumenty spolu s Google Diskem, nebo Office 365 v propojení s uložištěm OneDrive, podobných aplikací však existuje mnohem více.

2.3 ORGANIZACE ČASU A STUDIA

Time management a celkově organizace svého času pro efektivnější využití nejen volných chvil patří mezi znalosti, které lze naučit postupným opakováním a výcvikem. V 21. století se za využití různých typů softwaru, především aplikací, dá pracovní i osobní život mnohem lépe organizovat. Díky propojení jednotlivých zařízení skrz cloudová uložiště je celý postup pohodlnější a rychlejší. Zároveň mohou být digitální technologie nebezpečnou a návykovou drogou, v kterých lze více času ztratit než získat.

APLIKACE PROTI PROKRASTINACI

Soustředění na to, co je opravdu potřebné udělat, mohou pomoci podpořit i aplikace proti prokrastinaci. V základu jsou si velmi podobné a pracují na stejném principu: zamezit po

určitou dobu přístup k zařízení, nebo jeho určeným částem (programům, aplikacím aj.), aby tak zmírnili pokušení prokrastinovat. Na této bázi fungují aplikace jako Appblock a FocusMe. Přináší i zpětnou vazbu v podobě statistik o využívání jednotlivých aplikací. Podobné funkce se ale už stávají ve výchozím stavu zabudované i přímo v operačních systémech mobilních zařízení.

Lehce odlišným způsobem motivace k tomu držet se mimo mobilní zařízení a neprokrastinovat je aplikace Forest, která se snaží jít cestou gamifikace času stráveného mimo chytré zařízení jako je smartphone. Pokud je zapnuta aplikace a na zařízení se nic jiného nedělá (to znamená, že nedojde ke změně aktivní aplikace), roste v aplikaci virtuální strom a postupně tak lze vypěstovat celý les. Právě snaha nechat vyrůst svůj vlastní digitální les v aplikaci by mělo být dostatečnou motivací soustředit se raději na práci.

ELEKTRONICKÉ KALENDÁŘE

Častou aplikací využívanou pro organizaci důležitých termínů, událostí a úkolů je kalendář. V digitální podobě tomu není jinak. Některé kalendáře jsou součástí operačního systému, například Google Calendar v Androidu, Apple Calendar v iOS, nebo Calendar ve Windows 10. Jiné lze stáhnout jako alternativní aplikace k již zmíněným, kupříkladu My Study Life, aCalendar+, Business Calendar 2 nebo DigiCal.

Kromě samotného zaznamenání určité události jde v některých kalendářích nastavit rozšiřující informace jako místo konání spolu s umístěním na mapě, dodatečné notifikace, pozvat další hosty a sdílet události s ostatními uživateli.

TÝMOVÉ NÁSTĚNKY

Organizování skupinové práce pro více osob může často vést k problémům s přehledností, kdo a co má vykonávat. Právě proto japonský inženýr Taiichi Ohno z Toyoty přišel se systémem kanban pro zvýšení efektivity výroby. Tento nápad a systém se později rozvinuly a vyvinuly v aplikace jako Trello, Breeze, MeisterTask, KanbanFlow, nebo Asana. Projektové virtuální nástěnky lze využít k uspořádání práce i v rozsáhlém týmu. K jednotlivým úkolům v podobě karet se přiřadí uživatelé nebo skupiny. Každé kartě je pak přiřazen status představující fázi v rámci celého procesu. Postupným vykonáváním přiřazených karet se posouvají ve sloupcích až do konečné fáze, kdy je vše vyřešeno a splněno.

3 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ MEZI STUDENTY NA TÉMA DIGITÁLNÍCH NÁSTROJŮ JAKO POMOCNÍKŮ PŘI STUDIU

Šetření bylo vedeno formou polostrukturovaného rozhovoru, což umožnilo plynulý dialog bez zbytečných odboček, což je pozitivní především k získání hodnotných dat a snazšímu zpracování celého rozhovoru a následnému porovnání a analýze. Všechny rozhovory se odehrávaly v internetovém prostředí za využití platforem pro komunikaci v reálném čase v rozpětí dvou týdnů od 13. dubna do 26. dubna 2019.

3.1 STRUKTURA ROZHOVORU

Samotný rozhovor byl rozdělen na několik částí. První částí je charakteristika respondenta – informace, kdy mimo jiné dotazovaný nastíní situaci v rámci studia a svoje zkušenosti na univerzitní půdě, tudíž byly položeny otázky: *Na jaké fakultě a katedře studuješ? Jaký obor studuješ? Jak dlouho studuješ?*

Součástí těchto obecných informací je i dojížďka do školy (otázky *Dojíždíš do školy denně? Jak dlouho trvá dojížďka?*), což je jedna z příležitostí, kdy využít digitální technologie (příkladem jsou aplikace na chytrém přenosném zařízení) k ušetření času a dosažení lepších studijních výsledků. Nejedná se sice o využití digitálních technologií přímo ke zlepšení studijních výsledků, ale odpovědi na tyto otázky (otázka *Využíváš například nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace?*) mohou napovědět, jaký vztah má respondent k využívání digitálních technologií obecně, tedy i ve svém osobním životě. Pokud používá prostředky hromadné dopravy, je zvolena ještě navazující otázka: *Pracuješ na něčem do školy během dojíždění?* ke zjištění základních učebních návyků v momentech krátkého volného času, kdy mohou využívat právě přenosná zařízení jako mobil či tablet.

Druhou část tvoří otázky na téma učebních stylů, návyků a studijních pomůcek. Zaměřuje se převážně na způsob, jakým se dotazovaný učí (otázka *Máš nějaké metody nebo i zvyky, které ti pomáhají při učení?*), co je pro něj efektivní (otázka *Co využíváš k tomu, aby si se efektivně učil?*) a kolik hodin denně tráví učením či jinými aktivitami úzce souvisejícími se studiem (otázka *Jak často se učíš?*). Jedním z cílů těchto otázek je mimo jiné zjistit, jaký učební styl dotazovaný preferuje a zdali to souvisí s různým typem využití digitálních technologií (hlavní otázky *Stačí ti jenom studijní text?* a *Pracuješ často ve skupině, třeba na semestrální práci?*).

Třetí část rozhovoru je již přímo zaměřena na digitální technologie. Jedná se o zjištění, jaké digitální technologie dotazovaný ovládá, zná a aktivně využívá. Přestože se má jednat o digitální technologie používané jako pomocník ve studiu, je dost vysoká pravděpodobnost, že může docházet k tomu, že student může aplikace (klidně přímo doporučované v rámci kurzu) využívat bez pochopení jejich potencionálního významu ve studijním procesu (otázky *Jakým způsobem komunikuješ se spolužáky? Využil si někdy sdílené dokumenty? Organizuješ si nějak práci nebo termíny, třeba zápis deadlinu do kalendáře v mobilu, poznámky na ploše v textovém dokumentu nebo pomocí nějaké specializované aplikace?*).

Na druhou stranu jsou však položeny i otázky, které mají za cíl zjistit právě ty digitální technologie, které danému studentovi při studiu pomáhají k lepším výsledkům jako například *Je nějaká aplikace nebo jiná digitální technologie jako program, web a podobně, která ti ve studiu hodně pomohla nebo pomáhá?* nebo *Myslíš si, že si se na vysoké škole naučil lépe využít i digitální technologie jako pomocníka při studiu? Pokud ano, kde a jak.*

Jako poslední jsou pak zvoleny otázky na rozvoj a vzdělávání sebe sama, které si kladou za cíl zjistit alternativní informační zdroje využívané studentem a hodnocení vlivu univerzity na dovednosti spojené s využívám digitálních technologií pomocí otázek *Vzdděláváš se sám i mimo školu třeba pomocí naučných videí, kurzů anebo webinářů?* a s tím samozřejmě související již zmíněná otázka *Myslíš si, že si se na vysoké škole naučil lépe využít i digitální technologie jako pomocníka při studiu? Pokud ano, kde a jak.*

Jednotlivé části rozhovoru jsou tak připraveny v souladu s jednotlivými částmi elektronického kurzu, který je připravován v rámci diplomové práce. Odpovědi respondentů poskytují specifický pohled na studijní potřeby a nedostatky studentů, stejně tak na jejich silné stránky, díky čemuž bylo možné vytvářený kurz přizpůsobit aktuálním potřebám studentů.

3.2 ANALÝZA ROZHOVORŮ

VÝBĚR STUDENTŮ PRO ROZHOVOR A JEJICH PROFIL

Každý z dotazovaných studuje na rozdílné fakultě, což sice v tak malém vzorku nehraje velkou roli, nicméně může poukázat na různé způsoby v přístupu ke studiu, a přestože se může jednat spíše o osobní preference, i ty mohou souvisets volbou oboru. Právě z důvodu různorodých přístupů k využití digitálních technologií napříč obory na rozdílných fakultách

byly zvoleny rozhovory se zástupci z každé fakulty. Výběr jednotlivých studentů pro rozhovor byl však náhodný, dle toho, jací studenti z vybrané fakulty odpověděli na žádost o rozhovor jako první kladně.

V potaz je brána délka studia respondentů. Ta se významně liší, od studentů završujících první rok studia až po absolventy z minulého roku. Prostor byl věnován i typu studia a délce případné dojížďky, neboť v případě studentů studujících na dálku se předpokládala vyšší míra využití digitálních technologií pro podporu studia, především ve formě samostudia z oficiálních online kurzů, ale i jiných informačních zdrojů poskytnutých nejen samotnou univerzitou. Ve výsledku se ale mezi respondenty nenacházel žádný student kombinované ani distanční formy studia.

SPOLEČNÉ ZNAKY

Pro základní stanovení určité míry využívání digitálních technologií (i mimo studium) završovala první část rozhovoru otázka, zdali respondent využívá nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace. Nepřímo tak lze zjistit, jakým způsobem digitální technologie, v tomto případě pro orientaci v dopravě, získání informací o ní a jeji organizaci, student využívá v běžném životě a zároveň poskytuje vodítka k případným dalším sondážním otázkám. Většina respondentů digitální technologie tímto způsobem využívá, především aplikaci IDOS. Pouze ve dvou případech tyto aplikace studenti nepoužívají z důvodu nedostatečného datového plánu a krátké vzdálenosti mezi školou a bydlištěm, kdy už takové aplikace prakticky nejsou potřeba.

Až na výjimku se respondenti shodují na faktu, že před důležitými termíny v podobě zápočtů a zkoušek, se učí intenzivněji než během zbývajících částí studia. Digitální technologie jako pomoc při studiu tak jsou v návaznosti na tento fakt využívány více nárazově právě v období zápočtů a zkoušek, kdy je zvýšená potřeba komunikovat s kolegy při přípravě materiálů a dokončování společných prací.

Velmi často docházelo také na shodě v otázce zjišťující, jestli se respondent na vysoké škole naučil lépe využít i digitální technologie jako pomocníka při studiu. Jelikož se v této otázce vyskytuje výjimka u stejného studenta (M.) jako v otázce intenzity učení a přípravy, existuje možnost, že se jedná o svědomité studenta, který se učí stejným, nebo podobným způsobem jako na střední škole, a tak nemá potřebu zlepšení se i v oblasti využití digitálních technologií, které mohou pomoci. Zbývající respondenti ale hodnotí dosavadní proběhlé

studium na Západočeské univerzitě v Plzni ve vztahu k jejich schopnostem využívání digitálních technologií v oblasti komunikace, vyhledávání informací, nebo dovednostem efektivního využití kancelářských balíčků převážně kladně.

3.3 VYHODNOCENÍ ŠETŘENÍ

Hlavní cíl šetření, zjistit jaké digitální technologie pomáhají studentům při studiu, byl naplněn. Obecně jsou nejčastěji zmíněné internetové vyhledávače a webové stránky využívající wiki model (wikipedia.cz, wikiskripta.eu, ius-wiki.eu). Mezi další častěji zmíněné patří YouTube, který se tak často stává alternativním zdrojem informací pro samostudium a zdokonalování se ve svém oboru formou populárně naučných a popularizačních videí, podcastů a názorných demonstrací.

Pro komunikaci mezi studenty jsou primárně používány sociální sítě. Nejčastějším nástrojem ke komunikaci je aplikace Facebook Messenger, v které se komunikuje, jak způsobem jeden na jednoho, tak i v rámci skupiny. Krom Facebooku (a osobního kontaktu) je zmíněna platforma Instagram, Slack, Discord, WhatsApp a samozřejmě mailová komunikace. Nejčastější důvod pro komunikaci s ostatními studenty je sdílení materiálů (poznámky z hodin, přípravy na zkoušky atd.) a tipů. Se sdílením souvisí i sdílené dokumenty, které většina studentů někdy během studia použila. Většinou právě v součinnosti s komunikací, a to ze stejných důvodů.

Při využití aplikací v mobilních zařízeních převládají aplikace dostupné jako výchozí v zařízení. To je patrné především v oblasti organizace času na využívaných kalendářích. Pouze jeden student, z těch co používají elektronické kalendáře a organizéry, využíval aplikaci, která nebyla dostupná jako výchozí volba v rámci operačního systému (Wunderlist). Za určitý organizér, avšak ne osobní ale v rámci skupiny lidí, se dá považovat i Slack.

Je nutné podotknout, že všichni studenti digitální nástroje využívají. Během šetření se tak nevyskytl nikdo, kdo by nepřišel do kontaktu s žádnou z digitálních technologií. Hodnotit kladně lze zjištění, že během studia na vysoké škole došlo k pozorovatelnému zlepšení dovedností pracovat s informacemi a využívat digitální technologie u drtivé většiny studentů. Nicméně důvody, za kterých ke zlepšení došlo, byly víceméně stejné – potřeba takové informace získávat, případně potřeba využívat určité digitální technologie. Nikdo ze

studentů v rozhovorech nezmínil aktivní participaci ze strany univerzity (například předměty či akce, jejichž cílem by bylo ony dovednosti naučit či zlepšit). Svou roli v tom jistě hraje i přirozená podstata těchto dovedností a to, jak jsou vnímány, neboť se pravděpodobně už dříve museli podobné dovednosti studenti učit sami. V takovém případě by logicky ani aktivní participaci ze strany univerzity neočekávali ani nevyhledávali.

4 OBSAH KURZU KVD/DPTS A JEHO ÚPRAVY S PŘIHLÉDNUTÍM K ANALÝZE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Jako první je důležité zmínit celkový způsob, jakým je k tvorbě obsahu kurzu přistupováno. Jelikož se jedná převážně o pomoc začínajícím studentům s ovládáním a poznáváním digitálních technologií, tak jsou všechny kapitoly s tím spjaté napsány popularizační formou, tj. aby forma i obsah sdělení byly přístupné všem studentům napříč fakultami, neboť ne všichni mají stejné výchozí zkušenosti s využíváním digitálních technologií nejen ve studiu.

Zároveň nelze vzhledem k šíři oborů, jejichž studenti budou ke kurzu přistupovat, obsáhnout všechna témata a oborově významné digitální technologie. Přestože se často v rámci jednotlivých kapitol vyskytují příklady z jednotlivých oborů, jedná se o ilustrační příklady. Celý kurz by totiž měl být univerzálním pomocníkem i sám o sobě, kdy se nejedná pouze o seznam doporučených aplikací.

4.1 ODBORNÉ VIRTUÁLNÍ KOMUNITY, WEBY, BLOGY, VLOGY, …

V kapitole Odborné virtuální komunity a weby, blogy, vlogy, podcast a RSS je kladen důraz na motivaci, která by měla vést k zapojení studenta do komunit a vyhledávání informačních kanálů souvisejících s jeho oborem. To nejenže může pomoci začínajícímu studentovi získat lepší přehled a představu o oboru, který právě začal studovat, ale zároveň mu to může otevřít dveře ke skupině lidí s podobnými zájmy, z čehož může těžit nejen po celou dobu studia ale i dávno po jeho ukončení. Zvýší se tím i šance na zvnitřnění motivace a vytváření dlouhodobějších studijních cílů.

Samotné informační kanály jsou rozděleny na trojici blog, vlog a podcast, kdy je nejdřív probrán rozdíl s tím, že každému studentovi může vyhovovat jiný způsob přijímání informací z této vybrané trojice. To je zároveň důvod, proč je takovým způsobem tato kapitola strukturována – rozdělena na jednotlivé druhy a typy informačních kanálů pro podporu studia.

Neméně důležitou částí, kterou je nutné zmínit, je seberealizace studenta, která je však už z principu vysoce individuální záležitostí. Možnou formou této seberealizace je poté například tvorba vlastního blogu, nicméně v kurzu se jedná spíše o zmínku a připomenutí,

že taková možnost existuje, protože primárním cílem není studenta naučit vytvářet blog, jakkoliv se může zdát seberealizace důležitou součástí studia.

ODBORNÁ VIRTUÁLNÍ KOMUNITA

Navzdory faktu, že je samotný pojem odborných virtuálních komunit spíše neexistující, je celkem jasné, co si pod ním představit. Virtuální komunita je dle Jan van Dijka (2006), funkční skupina existující a komunikující v online prostoru, což znamená, že podmínky vzniku skupiny a její existence a komunikace nejsou vázány na určité fyzické podmínky. Odborná virtuální komunita by se poté dala považovat za jistou online subkulturu, protože se v online prostoru vytvářejí svým oborem a odborností specifičtější komunity, dokonce i vědecký diskurz (H. Rheingold, 2000).

Pokud má být student motivován, je nutné uvést i důvody, proč je vlastně vhodné stát se součástí některé z odborných virtuálních komunit. Kromě jisté úrovně pocitu sounáležitosti, který z principu přináší každá komunita, do které je uživatel zapojen, je také prezentována ona komunita jako případná pomoc nejen při problému ale i jako prostor pro zlepšení vlastní osobnosti díky novému pohledu na věc.

Nakonec jsou studentovi představeny u způsoby, jak nalézt odbornou komunitu, avšak s upozorněním, že by měl být obezřetný i v případě, kdy nějakou skupinu najde. Je teoreticky možné, že se stane pouze pasivním příjemcem informací, kterým kvůli nízké odbornosti (například protože je v oboru opravdu nováčkem) nebude rozumět. V takovém případě může dojít k vytváření špatných konceptů v procesu učení. Student je však znovu tzv. postrčen k tomu, aby se nebál takovou komunitu najít i třeba pomocí sociálních sítí. Později v kapitole je zadán i úkol, kde je nutné takovou odbornou virtuální komunitu vyhledat a prezentovat zjištěné informace v rámci kurzu. Kromě samotného obsahu je doporučeno se zaměřit i na některé vlastnosti dané komunity jako je její velikosti, zaměření a způsob fungování, což hraje poměrně důležitou roli v rozhodování, zdali se k takové komunitě přidat či nikoliv.

WEBY

Někteří studenti nemusí preferovat aktivní účast v komunitě a raději vyhledávají jednotlivé odborné weby, kde se také dozví novinky z oboru, který studují. Taková pasivní záležitost je samozřejmě časově méně náročná a jednodušší pro vyhledání, vytváří tak dobrou alternativu k odborným virtuálním komunitám. Z toho důvodu jsou zmíněny i weby jako

doplněk k odborným virtuálním komunitám. Navzdory zmíněné pasivitě se však i na jednotlivých webech může postupem času vytvořit aktivní virtuální komunita.

BLOG, VLOG A PODCAST

Trojice blogování, vlogování a vytváření podcastů není v dnešní době pouze marketingovými technikami, nýbrž se může stát kvalitními informačními zdroji. Z důvodu rozsáhlosti účastníků kurzu napříč obory není možné vytvořit jakýkoliv seznam doporučených blogů (nebo vlogů a podcastů) a prezentována je spíše myšlenka a samotný pojem, aby bylo vůbec možné si pod ním představit, o co se jedná. Po prvotním srovnání, kdy je jasně řečeno, že každý student by se měl zaměřit na způsob příjmu informací, který mu nejlépe vyhovuje, je tato podkapitola (kniha v kurzu) dále rozdělena na představení jednotlivých technologií. Vyučující také může díky anketě získat zpětnou vazbu v podobě preferencí studentů kurzu. Do budoucna se tak může ukázat, že drtivá většina studentů opakovaně preferuje jediný typ z těchto tří nabízených a kurz se tomu tak může přizpůsobit.

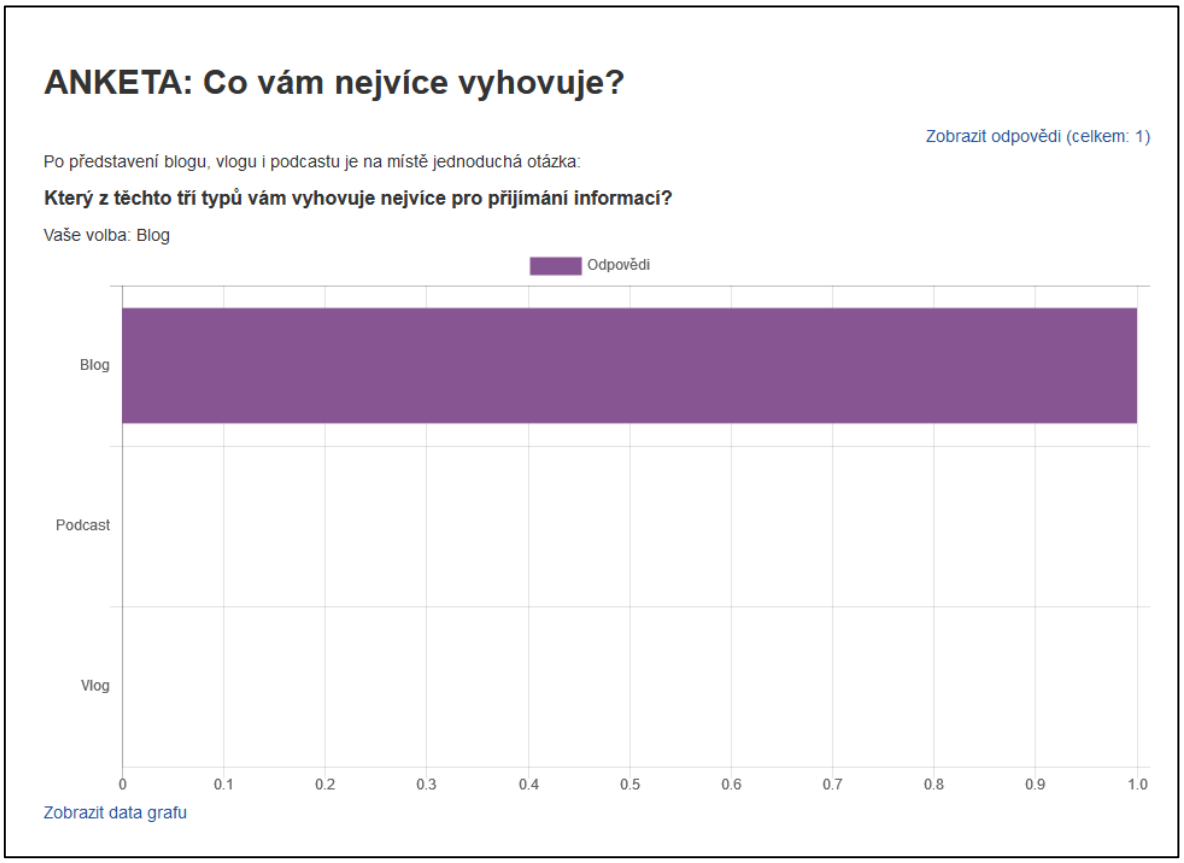

Obrázek 1: Náhled modulu činnosti – ankety – v rámci kurzu KVD/DPTS

U blogu je vysvětlen rozdíl mezi ním a statickými webovými stránkami. Ačkoliv obě fungují jako způsob prezentace, blog je, nebo by aspoň měl být, dynamičtější a aktivnější.

Upozorňuje však na to, že blog už dávno nepředstavuje jenom jednu soukromou osobu, ale prostřednictvím blogu se může prezentovat i třeba firma. Zmíněna je i možnost seberealizace pomocí vlastního blogu, ale jak již bylo řečeno, to není hlavním cílem kurzu.

Podcast (nebo přímo podcasting) je chápán jako jeden ze způsobů přenosu informací pomocí audia. Proto je kromě základního vysvětlení dobré rozlišit jazyky, v kterých lze podcast poslouchat. Uvedeny jsou tak nejdříve příklady českých a poté i cizojazyčných pořadů, aby si mohl vybrat i jazykově méně zdatný student. Samozřejmě nikdy se nejedná o úplný výčet, protože pořady stále přibývají, zatímco jiné jsou zase rychle ukončeny, ale například seznam pořadů a témat od Českého rozhlasu je pro nově příchozího poměrně vyčerpávající. S poslechem podcastu se počítá hlavně v rámci přenosného chytrého zařízení, zpravidla je to pohodlnější a jednodušší k poslouchání kdekoliv. Proto jsou doporučeny aplikace, které lze nalézt v distribučních službách nejpoužívanějších operačních systémů: Google Play a AppStore od Apple.

Vlog, pocházející ze spojení slov blog a video, je alternativou pro studenty, kteří nechtějí nebo nemají čas číst blog. Oproti textové formě je vyzdvihnuta hlavně možnost využít rozličných prostředků k upoutání divákovi pozornosti, čímž může být dobře zvolená grafika nebo hudba. Studentům nejsou doporučeny žádné vlogy přímo, ale spíše služby, kde lze videa nalézt. Samozřejmostí je jeden z největších internetových serverů a služeb pro sdílení videí – Youtube.

RSS

V krátkém textu je účastníkům kurzu představen význam RSS (Really Simple Syndication) a jak lze tuto technologii využít nejen při studiu k získávání aktuálních informací z vlastnoručně vybraných zdrojů. Přestože je RSS poměrně starší záležitostí (vznik v roce 1999) a prodělalo několik změn, stále se používá. Je jistou alternativou jiným způsobům efektivního získávání rychlých a přehledných zpráv. Nejvíce prostoru je věnováno právě tomu, jak vybrat RSS čtečku a jak může vypadat sestavení vlastního seznamu.

Z aplikací jsou do popředí postaveny především RSS čtečky Inoreader a Feedly, které získaly některé z uživatelů v roce 2013, kdy skončila populární čtečka Google Reader. Jako v ostatních částech s aplikacemi se však nejedná a ani nemůže jednat o absolutní výběr a je tak znovu připomínáno, že záleží na každém uživateli, co mu vyhovuje.

4.2 KNIHOVNÍ SLUŽBY, AUTORIZOVANÉ ZDROJE

Kapitola Knihovní služby, autorizované zdroje je oproti ostatním poměrně kratší. V knihách kurzu se ale (především o knihovních službách) nachází delší texty vysvětlující knihovní služby, což není úplné provedení popularizačního stylu, nicméně je důležité si uvědomit plný význam knihoven a služeb, které nabízí. Součástí textu je i motivace nebát se takovou knihovnu navštívit, protože knihovny nenabízí jenom službu v podobě půjčování knih, ale mnohem více.

Na to je brán zřetel i při strukturování podkapitoly o knihovních službách, kdy je nejdříve vysvětleno, co jsou knihovní služby a až následně je vysvětleno proč a jak je využívat.

KNIHOVNÍ SLUŽBY

Prvně je vysvětleno, co všechno vlastně knihovní služby mohou znamenat. Vychází se tak i mimo jiné z úpravy zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). Jednou z pozdějších klíčových služeb knihovny může v současnosti být i umožnění přístupu k informacím na internetu. Na kulturní i technickou složku knihoven je pak upozorněno výňatkem ze směrnice IFLA/UNESCO (International Federation of Library Associations and Institutions, česky Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí) pro rozvoj od Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR z roku 2002: „Knihovnické služby nemají podléhat žádné formě ideologického, politického ani komerčního nátlaku. Služby musejí být schopny se přizpůsobit a rozvíjet podle změn ve společnosti, např. změn ve struktuře rodiny, zaměstnanosti, demografických změn, kulturní rozmanitosti a způsobů komunikace. Mají brát zřetel jak na tradiční kulturu, tak na moderní techniku, tzn. podporovat jak lidovou slovesnost, tak využívání informační a sdělovací techniky.“

Jako příklady knihoven i s výčtem různorodých služeb, které nabízejí, jsou uvedeny ty nejdůležitější pro Plzeňský kraj a tedy i ZČU. Knihovna města Plzně, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje a samozřejmě i Univerzitní knihovna patří mezi nejvýznamnější knihovny v regionu. Nejsou však jediné, a proto je připomínáno, že knihoven a jejich poboček se nachází v kraji mnoho. Dle roční zprávy o výkonu regionálních funkcí v Plzeňském kraji za rok 2017 je počet knihoven 494. Při srovnání s počtem obcí v kraji, kterých je 501 (Plzeňský kraj, 2019), to znamená, že knihovny jsou v téměř každé obci. Právě proto je přesně na toto zaměřen úkol v rámci této kapitoly: najít, jaká knihovna je

nejblíže k bydlišti studenta a zjistit o ní základní informace. Zjištěné jsou takové informace, jaké by měli studenta zajímat, kdyby potřeboval využít služeb knihovny, jako například otevírací doba, rozsáhlost knihovního fondu, online systém, ale i technické vybavení. Dílčím cílem je tak přimět studenta podívat se i do menší regionální knihovny, která se pro studenta může stát určitým způsobem oporou.

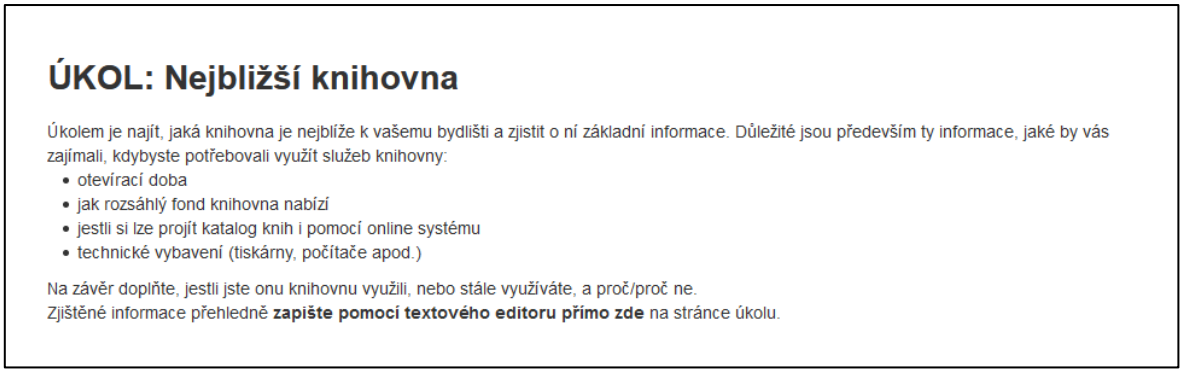

Obrázek 2: Náhled modulu činnosti – úkolu – v rámci kurzu KVD/DPTS

AUTORIZOVANÉ ZDROJE

V podkapitole a knize kurzu Autorizované zdroje se nachází především odkaz. Ověřování zdrojů je v roce 2019 ožehavým tématem, jelikož úzce souvisí s pojmy jako fake news a fact-checking. Právě proto už vzniklo několik velmi povedených projektů na šíření osvěty ohledně využívání zdrojů na internetu, za zmínku stojí webové projekty jako demagog.cz, manipulatori.cz, tineye.com anebo právě v kurzu vyzdvihnutý zvolsi.info, na jejichž stránkách se nachází velmi přehledný Surfařův průvodce po internetu. V tomto průvodci je krom ověřování zdrojů vysvětleno i nálepkování, vymýšlení faktů, manipulace s obrazem a hra se strachem a emocemi. Všechny tyto pojmy spolu totiž úzce souvisí především v oblasti médií, ale i veřejném prostoru jako takovém. Proto je pro iniciativní a zodpovědné studenty uvedeno několik dalších odkazů na některé webové projekty s podobnou tématikou.

4.3 APLIKACE A DIGITÁLNÍ NÁSTROJE PRO PODPORU STUDIA

Jednotlivé strany knih kurzu v kapitole Aplikace a digitální nástroje pro podporu studia jsou především zaměřeny na představení jednotlivých vybraných aplikací určitého typu. Rozhodujícím pro zařazení aplikace na seznam je ve většině případů dostupnost (například ekonomická) a rozšíření dané aplikace nebo digitálního nástroje. Do popředí se tak mohou dostávat známější firmy v podobě Googlu, nebo Microsoftu. I tak je snaha vždy uvést alespoň některé alternativy k masivně rozšířeným značkám. Kapitola jako taková je i

poměrně stěžejní částí kurzu, a proto je nutné uvést, že do budoucna je potřeba dbát zvýšené opatrnosti a častěji aktualizovat jednotlivá témata. Název aplikace je zároveň vždy i odkazem na oficiální stránky spjaté s ní, aby bylo pro studenty v případě zájmu jednodušší dohledat dodatečné informace a soubory ke stažení.

ÚVOD DO APLIKACÍ

Na první straně úvodu je představena obecná představa aplikací a digitálních nástrojů, které lze využít ke studijním účelům. Jako studijní účely jsou v rámci kapitoly definovány takové aplikace, které mohou přímo zvýšit efektivitu a kvalitu využití času ke studiu a jeho usnadnění. Přímo vyňaty z této definice pak jsou fitness aplikace, párty aplikace a hry nebo stravovací poradci. Důvod, proč je toto uvedeno je ten, že v zahraničních článcích o studijních aplikacích se právě tyto druhy objevují, jelikož je studium více vnímáno jako určitý styl života.

Zároveň je upozorněno na dominanci Google Play a App Store, díky jejich masovému rozšíření v nejpoužívanějších operačních systémech přenosných zařízení, Android a iOS. Kromě toho je nutné upozornit studenty především v prvních ročnících, kteří ještě nemají splněné povinné cizí jazyky, na častý výskyt cizojazyčných aplikací a nástrojů (převážně v angličtině).

Na druhé straně s názvem „Co je potřeba při studiu“ je uvedeno, o čem všem může celá kapitola pojednávat. Podstatné je vysvětlení, že digitální nástroje nemohou nahradit poctivé učení a přípravu. Mohou je pouze usnadnit, případně doplnit slepá místa.

Třetí stranou pak začíná představení prvních aplikací. Jelikož se jmenuje Organizace pomocí poznámek, jedná se o představení nejpoužívanějších aplikací a nástrojů pro zaznamenávání poznámek. Ve výběru se sice meze nekladou, ale jako rozhodující faktor je v tomto výběru brána také v potaz možnost sdílení zaznamenaných poznámek na různých zařízeních a aby na to student při prohlížení různorodých poznámkových aplikací a nástrojů myslel.

OneNote od Microsoftu je první z doporučených aplikací pro organizaci poznámek. Rozšířená pravděpodobně díky věhlasu Windows a automatické instalaci na operačním systému Windows 10 je pro mnoho lidí ideálním nástrojem pro zaznamenávání. Pro nenáročného (nebo nezkušeného) uživatele je v kurzu uvedeno upozornění, že chvíli trvá, než si uživatel zvykne na rozvržení a funkcionality této aplikace.

Po aplikaci od Microsoftu je na řadě poznámková aplikace od Googlu, která se jmenuje jednoduše Google Keep. Její připodobnění k jakési prosté virtuální nástěnce s post-it poznámkami je nasnadě, ale díky své virtuální podobě může v mnoha ohledech studentům nabídnout více než útržek z poznámkového bloku. Jako hlavní výhoda je poté uvedena propojenost s ostatními službami Google. Pro mnoho uživatelů operačního systému Android se tak může jednat o snadnou volbu.

Uzavírající trojici doporučených aplikací pro poznámky je Evernote se symbolem slona. Na rozdíl od předcházejících za ním nestojí světoznámá společnost, nicméně to také znamená, že na poli silných konkurentů musí vynikat. Pro studenty je ale důležitá informace bohužel ta, že mnoho zajímavých funkcí je uzavřeno za měsíčními poplatky. Jedná se tak o další důležitý faktor ve výběru aplikací, a to především pro studenty.

Jako nepřítel mnoha studentů je pak ve čtvrté straně Úvodu vylíčena prokrastinace. A proto jsou zároveň představeny tři aplikace určené právě pro boj s ní. Samotná prokrastinace totiž může vést až ke zdravotním problémům jako stres nebo úzkost (D. M. Tice, R. F. Baumeister, R. Umverstty; 2016). Možným způsobem, jak s ní bojovat, je tak nastavit pravidla ve využívání zařízení jako PC nebo smartphone. Právě s tím mohou pomoci nástroje a aplikace pro to určené. Většinou pracují na stejném principu, zablokují na základě předdefinovaných pravidel přístup k ostatním aplikacím, skryjí notifikace, nebo jiným způsobem znemožní vedlejší práci a vyrušování. Takovým způsobem na to jdou i první dvě doporučené aplikace Appblock (Android) a FocusMe (PC). Třetí aplikace je však trochu jiná. Využívá principů gamifikace jako způsob motivace uživatele k práci. Pod jejím názvem Forest se skrývá i její význam. Student může pomocí práce mimo mobilní zařízení pěstovat virtuální strom a ve výsledku i celý les. Je tu však i přesah do reálného života, kdy lze za peníze pomocí aplikace zasadit i strom pravý díky spolupráci s nadací Trees for the Future.

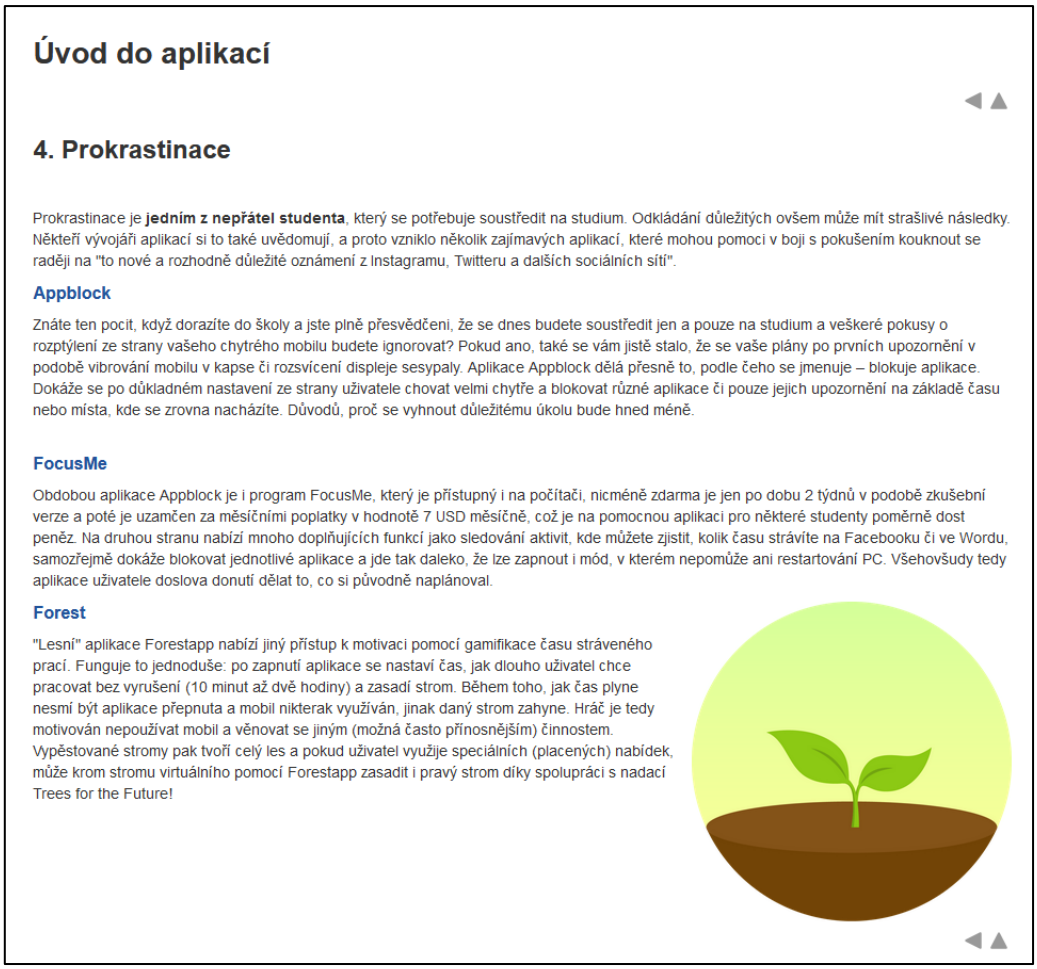

Úvod do aplikací

4. Prokrastinace

Prokrastinace je **jedním z nepřátel studenta**, který se potřebuje soustředit na studium. Odkládání důležitých ovšem může mít strašlivé následky. Někteří vývojáři aplikací si to také uvědomují, a proto vzniklo několik zajímavých aplikací, které mohou pomoci v boji s pokušením kouknout se raději na "to nové a rozhodně důležité oznámení z Instagramu, Twitteru a dalších sociálních sítí".

Appblock

Znáte ten pocit, když dorazíte do školy a jste plně přesvědčeni, že se dnes budete soustředit jen a pouze na studium a veškeré pokusy o rozptýlení ze strany vašeho chytrého mobilu budete ignorovat? Pokud ano, také se vám jistě stalo, že se vaše plány po prvních upozornění v podobě vibrování mobilu v kapse či rozsvícení displeje sesypaly. Aplikace Appblock dělá přesně to, podle čeho se jmenuje – blokuje aplikace. Dokáže se po důkladném nastavení ze strany uživatele chovat velmi chytře a blokovat různé aplikace či pouze jejich upozornění na základě času nebo místa, kde se zrovna nacházíte. Důvodů, proč se vyhnout důležitému úkolu bude hned méně.

FocusMe

Obdobou aplikace Appblock je i program FocusMe, který je přístupný i na počítači, nicméně zdarma je jen po dobu 2 týdnů v podobě zkušební verze a poté je uzamčen za měsíčními poplatky v hodnotě 7 USD měsíčně, což je na pomocnou aplikaci pro některé studenty poměrně dost peněz. Na druhou stranu nabízí mnoho doplňujících funkcí jako sledování aktivit, kde můžete zjistit, kolik času strávíte na Facebooku či ve Wordu, samozřejmě dokáže blokovat jednotlivé aplikace a jde tak daleko, že lze zapnout i mód, v kterém nepomůže ani restartování PC. Všehovšudy tedy aplikace uživatele doslova donutí dělat to, co si původně naplánoval.

Forest

"Lesní" aplikace Forestapp nabízí jiný přístup k motivaci pomocí gamifikace času stráveného prací. Funguje to jednoduše: po zapnutí aplikace se nastaví čas, jak dlouho uživatel chce pracovat bez vyrušení (10 minut až dvě hodiny) a zasadí strom. Během toho, jak čas plyne nesmí být aplikace přepnuta a mobil nikterak využíván, jinak daný strom zahyne. Hráč je tedy motivován nepoužívat mobil a věnovat se jiným (možná často přínosnějším) činnostem. Vypěstované stromy pak tvoří celý les a pokud uživatel využije speciálních (placených) nabídek, může krom stromu virtuálního pomocí Forestapp zasadit i pravý strom díky spolupráci s nadací Trees for the Future!

Obrázek 3: Náhled podkapitoly Prokrastinace v rámci kurzu KVD/DPTS

PRÁCE (NEJEN) V TÝMU A SDÍLENÍ

Další kapitola svým názvem účastníkům kurzu už dopředu napovídá, o čem bude. Práce (nejen) v týmu a sdílení se zaměřuje na komunikaci v online prostoru, organizaci týmové práce a možnost sdílení v podobě společných dokumentů v cloudových uložištích.

Komunikace je poměrně rozsáhlým tématem, s kterým se musel každý ze studentů někdy setkat, protože studenti i zaměstnanci ZČU mají povinnost číst svoji školní poštu, resp. el. pošta je postavena vyhláškou na rovinu úřední desky a po doručení zprávy je student/zaměstnanec považován za informovaného (M. Wimmer, 2006).

Proto je zároveň jako první komunikační prostředek zvolena elektronická pošta a její klienti. Email je běžně chápán jako formálnější forma komunikace (oproti instantním zprávám) v organizacích a na ZČU tomu není jinak. Význam emailových klientů je především v mnohdy kvalitnějším prostředí a rozšířených možnostech práce s poštou, ať už příchozí či odchozí. V kurzu je však komunikace přes email vnímána spíše okrajově více se zaměřuje

právě na IM (instant-messaging). Okrajově jsou zmíněna také diskusní fóra jako forma komunikace v online prostoru, která nejsou srovnatelná ani s IM, ani s elektronickou poštou.

Sociální sítě sice rozhodně nebyly první, kdo přišel s chatováním, ale jsou to právě ony spolu s rozmachem chytrých přenosných zařízení, kdo přetvořil IM chatování z aktivity u počítače v každodenní rutinu téměř kdekoliv. Proto je připomenuto i formálnější pojetí takového chatování například v rámci firemních či právě studijních týmů.

Mezi nejrozšířenějšími komunikačními aplikacemi nemůže chybět Skype, který vlastní Microsoft. Program nejčastěji spjatý s hovory nabízí mnoho dalšího – textovou komunikaci, videohovory, skupinové chaty, sdílení obrazovky, odesílání souborů a tak dále. Tudíž jako téměř každý další moderní komunikátor.

Od firmy Facebook vznikl ze stejnojmenné sociální sítě i Messenger. Ve své současné podobě nabízí to samé, co Skype a nenáročný student tak má teoreticky na výběr, ale právě díky provázanosti se sociální sítí, z které aplikace pochází, je potencionální okruh přátel a uživatelů mnohdy vyšší než u Skypu.

Jako třetí příklad komunikačního nástroje je mladá platforma Discord. Ten nabízí možnost tvorby komunitních serverů, což je funkcionalita dříve primárně určená pro herní komunitu, díky které Discord vznikl. V současné podobě ale nabízí hromadná volání i videohovory, chatování, odesílání souborů a tak dále jako ostatní.

Všechny tři aplikace jsou poměrně jednoduché na používání a zdarma, což je pozitivní. Pro náročnější a intenzivnější týmovou spolupráci a komunikaci jsou tady více profesionální komunikační aplikace a programy, které jsou v kurzu zmíněné. Jedná se o Slack a Microsoft Teams. Pro studenty ohlížející se po dobrých zkušenostech je tak zkušenost s těmito nástroji, využívanými některými firmami i v praxi, cennou.

Krom samotné komunikace je ale vhodné mít na společném studijním projektu i kvalitní organizaci, aby šla práce od ruky. Proto je představena ukázková aplikace, jejichž různých alternativ existuje na výběr nepřeberné množství. Trello jako virtuální simulace projektové nástěnky týmu. Určený vedoucí tak může přiřazovat úkoly s termíny, rozdělovat ostatní spolužáky do týmů a společnými silami tak může jeden tým dosáhnout mnohem více díky efektivnějšímu využití času a správné organizaci. Směrem k účastníkům kurzu je

poznamenáno, že ačkoliv se může taková aplikace na organizaci zdát triviální, postupem času se může stát jednoduchou ale nenahraditelnou pomůckou.

Posledním stránkou v knize Práce (nejen) v týmu a sdílení je téma společných souborů, které cílí na představení základního konceptu sdílených dokumentů. Jako ukázková aplikace je zvolena Google Documents, díky přístupu k univerzitním Google účtům jej totiž může využívat každý i bez založení nového účtu během studia. Krom představení aplikace je toto téma zaměřeno také jako kratší návod k sdílení takového dokumentu, což dokresluje snímek obrazovky s vyznačenou oblastí, kde nastavit sdílení onoho dokumentu. Popsán je průběh sdílení pomocí pozvánky odeslané na mailovou adresu, aby si to mohl každý student sám vyzkoušet. Zároveň to připravuje na nadcházející úkol, který se zpracovává právě v prostředí sdíleného dokumentu na Google Documents.

Nechybí samozřejmě odstavec popisující alternativy k dokumentům od Googlu, Office 365 propojený s cloudovým uložištěm OneDrive, aplikace Evernote a Microsoft Teams, který má tuto funkci jakožto týmový nástroj zabudovanou.

VZDĚLÁVÁNÍ A TESTOVÁNÍ

V začátku kapitoly Vzdělávání a testování je věnován prostor základnímu vysvětlení neformálního vzdělávání a jeho obecné podobě, v níž je upozorněno na nejčastější nesnáze v rámci online kurzů. Jedná se o užitečné využití volného času, které může nahradit právě výše zmíněnou problematickou prokrastinaci, která se v kontaktu s digitálním prostředím, a především sociálními sítěmi, vyskytuje poměrně často (Q. Wang, W. Chen a Y. Liang, 2011). Podstatná je v tomto ohledu především přístupnost kurzů. V potaz se nebere nedostupnost či obsah jednotlivých témat. Například obecně vzato je více kurzů zaměřených na Informatiku, management a business oproti designu nebo umění celkově (D. Shah, 2018). Naopak se v potaz berou problémy, které v případě kurzů musí student bezprostředně řešit. Finanční dostupnost, jazyková bariéra a časová náročnost jsou základními tématy, které krom samotného obsahu musí student před „zápisem“ řešit. U posledního z problémů, časové náročnosti, je zdůrazněno vlastní tempo práce v kurzu, které může být, jak dobrým, tak špatným a záleží především na vnitřní motivaci účastníka kurzu. Ke konci je však potřeba připomenout, že neformální vzdělávání nemůže nahradit vzdělávání formální a funguje tak spíše jako kvalitní doplněk ke zlepší určitých dovedností či učiva, na které už z principu věci není čas a prostor ve škole.

V samotné sekci pro doporučené aplikace a kurzy (konkrétněji weby nabízející kurzy) se začíná vhodným využitím k výuce cizích jazyků, které mohou být z principu branou k dalšímu zdokonalení a osobnímu růstu. Jako zástupce takových aplikací pro samostudium cizího jazyka je uvedena aplikace Duolingo. Díky gamifikaci jednotlivých lekcí v aplikaci je vyučování zábavné a intuitivní. Pro technicky zaměřené studenty však cizí jazyky neznamenají jenom ty cizí mluvené, ale i programovací jazyky. Jako příklad takové aplikace je uveden SoloLearn.

Na co je však zaměřeno více pozornosti jsou samotné kurzy, respektive platformy, v kterých lze masivní otevřené online kurzy zapisovat. Po krátkém představení MOOC a výčtu pěti nejvyužívanějších platforem je blíže představena ta nejvyužívanější – Coursera. Primárně je motivace studenta zaměřena na jednoduchost, s kterou lze ke kurzům přistoupit: „Stačí se zaregistrovat, vybrat si kurz a postupně procházet lekce a cvičení připravené vysokoškolskými pedagogy z univerzit jako Stanford, Technische Universität München, nebo University of Manchester."

Jako příklad jiného přístupu k masivnímu vzdělávání je Khan Academy, která může být pro začátečníky přístupnější díky videolekcím, které jsou jakožto informace pro většinu lidí lépe přijatelné (A. Chowdhry, 2018). Nespornou výhodou je pro mnoho studentů i obsah dostupný v češtině. K dubnu roku 2019 činí počet přeložených videí již 4723, což je 32 % všech videí (Khan Academy, 2019).

Jako poslední stránka kapitoly zaměřené na neformální vzdělávání je méně tradiční způsob učení pomocí největšího internetového serveru pro sdílení videosouborů – YouTube. V nepřeberném množství videí se nedají využít naprosto všechna, nicméně existuje spousta dobrých edukativních kanálů, které mohou přinést nový úhel pohledu nebo potřebnou ukázku některé z teorií. Jako příklad je ale uveden jiný kanál zaměřený na historii první světové války pod názvem The Great War. Vytvořený je kvalitně a provede diváka touto světovou událostí velmi podrobně, což mohou ocenit jak studenti historie a oborů s ní spjaté, tak i nadšenci, se kterými se ovšem v kurzu nepočítá. Zároveň se tak jedná o povedenou ukázku, která má za cíl předvést, že i edukativní videa, v tomhle ohledu i delší série, mohou být stejně tak poučné, jako zábavné a zajímavé.

4.4 E-TIME MANAGEMENT (PRÁCE S ELEKTRONICKÝM KALENDÁŘEM)

Čas každého studenta je velmi omezený. Time management a s ním úzce spojený e-time management jsou proto možným řešením, jak omezený čas využít co nejlépe. A ačkoliv se to kvůli ztrátě motivace může zdát těžké, i dovednost time managementu se dá naučit a spolu s dobrou správou času a dobrým plánováním i na delší časový horizont souvisí i lepší studijní výsledky (Bruce K. Britton and Abraham Tesser, 1991).

Ačkoliv se tato kapitola primárně zaměřuje na práci s elektronickým kalendářem, je nutné seznámit studenty se základy samotného time managementu, aby samotné využití kalendářů a organizérů efektivní a účelné.

O TIME MANAGEMENTU

Po první stránce, kde je prostor věnován hlavně základnímu vysvětlení, proč je řídit svůj čas prospěšné pro studium, je důležitým pojmem v celé kapitole efektivita. Na druhé straně knihy kurzu je prostor věnovaný hlavně cílům. Studentům je dobré připomenout, že stejně tak podstatné jako plnění cílů je i cíle samotné mít. Jejich důležitost je pak připodobněna plánování výletu: „Na výlet musím vědět, kam jdu (vyjde to lépe, než vědět kam nejdu). Nestačí si říci, že jdu na výlet. Prvotřídní výletník musí mít naplánovaný nejen cíl, kam chce dojít, ale i celou trasu, kudy se vydá. Díky tomu, že znám své síly a rychlost také mohu určit, kdy dojdu na konec (nechávám si pro jistotu rezervu). Nakonec je dobré mít s sebou i mapu, protože nosit všechny plány v hlavě se nemusí vyplatit a mít vše před sebou s možností se vždy podívat je rozhodně mnohem lepší."

Důležité priority zaujímají své místo na třetí straně, kdy se zároveň lekce dostává k jedné z používaných metod v time managementu – ABCD analýze. Při stanovení cílů se totiž musí stanovit i priority, jaké cíle je nutné splnit jako první a které mohou počkat. ABCD analýza byla vybrána především díky jednoduché aplikaci, kterou si tak na své cíle může zvolit každý student sám.

Krom toho, co dělat správně pro efektivnější využití času je poslední strana kapitoly O Time managementu věnována i situacím, kterým se vyhnout a jak se v nich zachovat. Jedná se vlastně o krátký seznam obecných doporučení, na které by měl student myslet v případě, kdy chce čas opravdu efektivně využít.

ELEKTRONICKÉ KALENDÁŘE

Na začátku části Elektronické kalendáře už jsou praktičtější rady, jak přímo s elektronickými kalendáři zacházet. Jedna z rad je rozdělení jednotlivých kalendářů jako například pracovní, osobní, studijní a podobně. Rozlišení může být mnoha způsoby, od rozdílných barev po oddělené kalendáře v rámci jedné aplikace. Jako praktická ukázka je poté vybrán kalendář Google Calendar, který se nachází v mnoha Android zařízeních už předinstalovaný a zároveň k němu je volný přístup i přes webové rozhraní.

Jako důležité připomenutí slouží strana knihy kurzu Využívat kalendář. Ještě jednou je tak poznamenáno, že na pravidelné každodenní využívání elektronického kalendáře by si měl uživatel zvyknout a především vydržet. Když se z cíleného využívání stane rutina, práce s kalendářem už bude jednoduchá.

Ke konci, před ukázkou práce s vybraným elektronickým kalendářem, je přehled několika z nich. Nejedná se o úplný výčet, ale pouze o vybrané a často používané kalendáře. Čtyři kalendáře jsou krátce představeny samostatně. Jedná se o Google Calendar, Apple Calendar, Microsoft Outlook a My Study Life. V mnoha funkcích jsou si jednotlivé aplikace velmi podobné, takže výběr je vždy na koncovém uživateli a v kterém z oněch kalendářových prostředí se cítí nejlépe. Krom čtveřice výše zmíněných jsou zmíněny další elektronické kalendáře jako aCalendar+, Business Calendar 2 nebo DigiCal.

UKÁZKA PRÁCE S KALENDÁŘEM

V ukázce práce s kalendářem je využit Google Calendar, který už byl krátce představen i využit v předchozí knize kurzu o rozdělení jednotlivých kalendářů. V této části je však už vše přizpůsobeno praktické ukázce pomocí snímků obrazovky, které se vzájemně doplňují s textovými popisy, popřípadě instrukcemi. Postupně tak studenta provází základními funkcemi, prostředím a v úvodu i registrací.

Jako první věc je samozřejmě nutné vlastnit účet, kterým se dá do kalendáře přistupovat. To není na ZČU naštěstí v prostředí Google problém, neboť každý ze studentů má automaticky i Google účet pod svým přihlašovacím jménem od Orionu. I to je v této části připomenuto.

Jako první je ze samotné aplikace představeno prostředí a jednotlivé typy zobrazení. Snímky obrazovky jsou z webové prostředí kalendáře na desktopovém počítači a liší se tak

například od mobilního zobrazení, nicméně v rámci stylu, který Google prosazuje napříč zařízeními tam není takový rozdíl.

Poměrně delší text je věnován událostem. Jedná se o jednu z hlavních funkcí kalendáře. První odstavec je věnován nastavení, kdy se má událost odehrávat. U schůzek to je většinou čas konání, nicméně u úkolů a termínů to znamená spíše, do kdy musí být daná věc vyřešena. Zmíněno je i nastavení časových pásem, což je pro mezinárodní spolupráci vítaná drobnost. Druhou a v mnoha případech podstatnou částí je místo konání, což v případě úkolů odpadá. Díky integraci Google map je jednoduché prostě označit místo v nich a propojit s událostí, i když to není nutné.

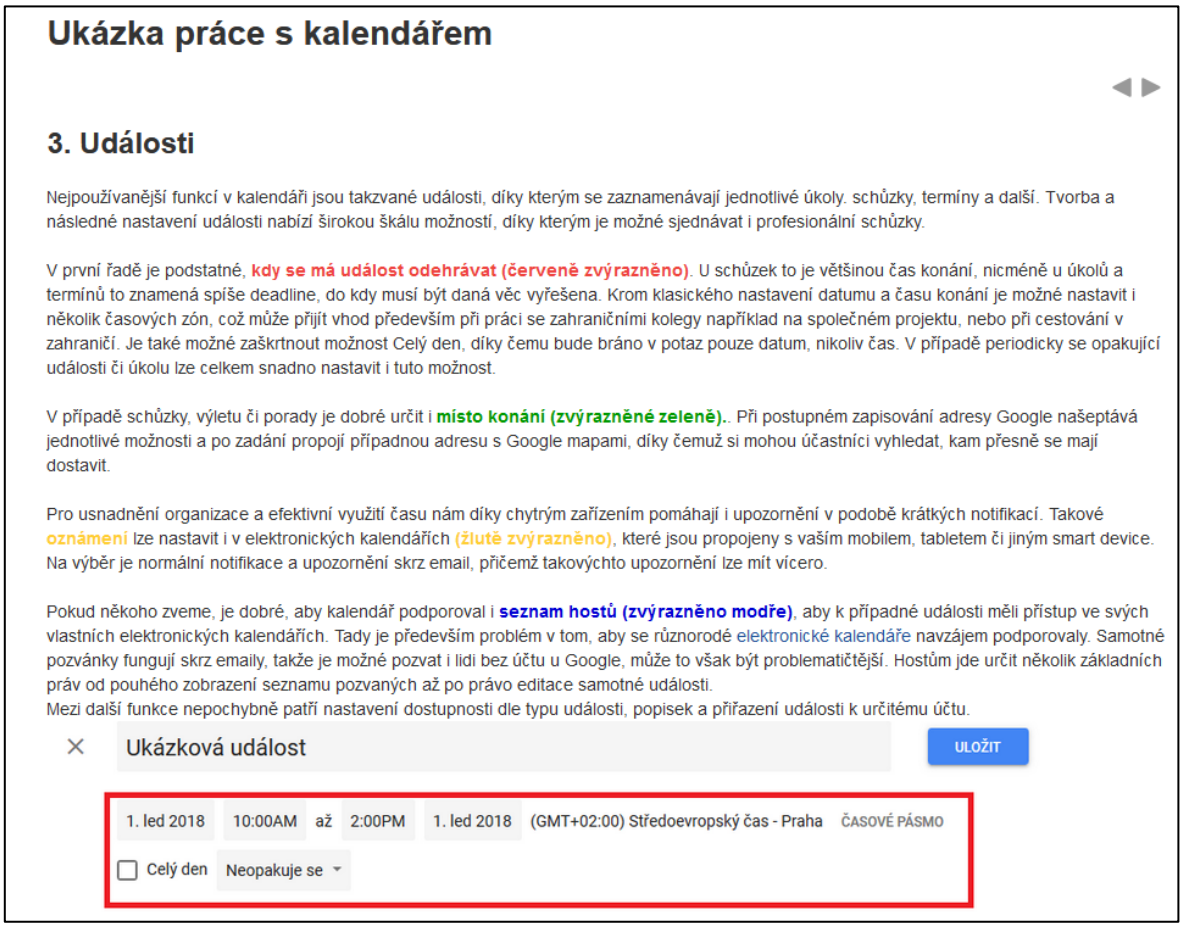

Obrázek 4: Náhled podkapitoly Události v rámci kurzu KVD/DPTS

V čem je pro mnoho studentů v rámci time managementu tento kalendář velmi výhodný je možnost úpravy jednotlivých notifikací. Kromě doby, kdy má notifikace přijít, lze nastavit i způsob, jakým má být ono upozornění doručeno. Na výběr má uživatel buď připomenutí emailem, nebo pomocí notifikace v rámci zařízení. Kromě událostí jdou vytvářet trochu jednodušší úkoly., které se posléze přehledně zobrazují v pravém panelu úkolů.

Mezi další zmíněné funkce patří seznam hostů, kde však hrozí teoretický problém s kompatibilitou, protože pozvánky se odesílají elektronickou poštou, a tak ne každý pozvaný musí mít vlastní účet u Googlu pro přístup k události v kalendáři.

Jako poslední a zároveň už složitější je práce s různými kalendáři v rámci Google Calendar. Řeč je o kalendářích různého typu a obsahující jiné druhy událostí od osobních a pracovních po české státní svátky i fáze měsíce. K těm se pak dají přiřazovat události, sdílet anebo například vypínat a zapínat, čímž se skryjí přiřazené události.

ZÁVĚR

Cíli diplomové práce bylo seznámit se s problematikou stylů učení a digitálními technologiemi, které mohou pomoci omezit neúspěšnost studentů. Následně provést výzkumné šetření mezi vysokoškolskými studenty ke zjištění, jaké digitální technologie jim pomáhají ve studiu a které během studia používají.

Výzkumné šetření formou polostrukturovaných rozhovorů bylo provedeno s devíti studenty, přičemž každý je studentem či absolventem jiné fakulty, čímž byly zkušenosti v rámci již proběhnutého studia rozmanitější a nabídly širší vhled do využívání digitálních technologií v různých oborech. Přesto se ve výsledku studenti často shodovali v několik bodech. Kromě internetových vyhledavačů jsou velmi důležitou složkou vysokoškolského studia webové stránky s wiki modelem a také sociální sítě.

Po splnění dílčích cílů v předcházejících kapitolách bylo možné zaměřit se na hlavní cíl práce – vytvořit online kurz Digitální technologie jako pomocník při studiu, který míří na pomoc vysokoškolským studentům v různorodých oblastech studia za využití digitálních technologií. V prostředí e-learningového portálu Západočeské univerzity v Plzni tak vznikl popularizační a částečně neformální kurz, který studentům představuje jednotlivé digitální technologie a aplikace, zatímco je zároveň motivuje k jejich prozkoumávání, používání a případnému vyhledávání alternativ i pomocí různorodých činností v rámci každé kapitoly. Součástí kurzu jsou i knihovní služby a práce se zdroji, neboť se jedná o cenné dovednosti, které během vysokoškolského studia využije každý student. Nebyly opomenuty ani dovednosti time managementu, kde mimo jiné vznikla krátká ukázka, jak lze používat elektronických kalendář.

Do budoucna je dobré zmínit nutnost neustálé aktualizace většiny kapitol v kurzu, protože v oblasti digitálních technologií, a především co se týče aplikací, se trendy neustále vyvíjí a mění. Co je dnes vyhledávanou aplikací nemusí za několik let být ani podporováno, nebo vypadat naprosto stejně.

RESUMÉ

Podstatou této diplomové práce je vypracovat kurz na téma Digitální technologie jako pomocník při studiu. Zaměřuje se tedy na styly učení a využívání digitálních technologií vysokoškolskými studenty za účelem omezení jejich neúspěšnosti ve studiu.

V práci jsou rozlišeny dvě základní části. První, teoretická část, se zaměřuje na základní seznámení s problematikou stylů učení a vybrané oblasti digitálních nástrojů a souvisejících aplikací. Oblasti byly rozděleny na informační kanály pro podporu studia, komunikace a sdílení v rámci studia a organizaci času a studia.

Součástí druhé, praktické části, je výzkumné šetření mezi devíti studenty Západočeské univerzity v Plzni, které pomocí rozhovorů zjišťuje, jaké digitální technologie při studiu využívají a jaké jim pomáhají. Každý z respondentů je z jiné fakulty z důvodu univerzálnějšího pohledu na danou problematiku.

Poslední kapitola pojednává o kurzu a jeho obsahu, který vznikl v závislosti na předcházejících kapitolách práce. Je vedený popularizační a zčásti neformální formou, která studentům přibližuje jednotlivé oblasti digitálních technologií a aplikace s nimi související.

SUMMARY

The essence of this thesis is to develop an online course Digital technologies' assistance during the learning process. Hence, it focuses on learning styles and using digital technologies by undergraduate students in order to reduce their chances of failure in the study.

There are two basic parts of the thesis. The first, theoretical part, focuses on the basic knowledge of learning styles and selected areas of digital tools and related applications. The areas were divided as: Information sources to support study, communication and sharing within study and time and study organization.

Part of the second, practical part, is a research among nine students of the University of West Bohemia in Pilsen, which uses interviews to find out what digital technologies they use and how they help them. Each of the respondents is from another faculty because of a more universal view of the issue.

The last chapter deals with the course and its content, which is based on the previous chapters of the thesis. It is conducted in a popularizing and partly informal way, which brings students closer to individual areas of digital technology and related applications.

SEZNAM LITERATURY

BARBE, Walter Burke, Raymond H. SWASSING a Michael N. MILONE. Teaching through modality strengths: concepts and practices. Columbus, Ohio: Zaner-Bloser, c1979. ISBN 08-830-9100-3.

BRITTON, Bruce K. a Abraham TESSER. Effects of time-management practices on college grades. Journal of Educational Psychology [online]. 1991, 83(3), 405-410 [cit. 2019-06-24]. DOI: 10.1037/0022-0663.83.3.405. ISSN 0022-0663. Dostupné z: http://doi.apa.org/getdoi.cfm?doi=10.1037/0022-0663.83.3.405

BUILTWITH ®, Pty Ltd. RSS Usage Statistics. In: BuiltWith [online]. Sydney, ©2019 [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: https://trends.builtwith.com/feeds/RSS

ČÁP, Jan. Psychologie výchovy a vyučování. Praha: Karolinum, 1993. ISBN 80-706-6534-3.

DIJK, Jan van. The network society: social aspects of new media. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2006, vii, 292 s. ISBN 14-129-0868-X.

DUNN, R., K. DUNN a G. E. PRICE. Learning Style Inventory Manual. Lawrence, Price System, 1989.

DUNN, R., K. DUNN a G.E. PRICE. Learning Styles Inventory (LSI): An Inventory for the Identification of How Individuals in Grades 3 through 12 Prefer to Learn: Dunn, R., Dunn K., & Price, G.E. Lawrence, Price System, 1985.

FEEDLY. Feedly [online]. Bucharest [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: https://feedly.com/

FNC. Definition of "Internet". In: The Networking and Information Technology Research and Development [online]. Washington, DC, October 24, 1995 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: https://www.nitrd.gov/fnc/internet_res.pdf

GOOGLE TRENDS. Prokrastinace. Trendy Google [online]. 2019 [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://trends.google.com/trends/explore?date=all&q=%2Fm%2F013950

GUILD, P. The culture-learning style connection. Educational Leadership, 1994, May, s. 16-21.

CHOWDHRY, Amit. Study: Relevant Video Content Drives More Engagement And Revenue [online]. In: Forbes, Sep 18, 2018 [cit. 2019-06-24]. Dostupné z:

https://www.forbes.com/sites/amitchowdhry/2018/09/18/study-relevant-video-content-drives-more-engagement-and-revenue/#1b52c4926b7f

INOREADER. Inoreader: The content reader for power users who want to save time [online]. Sofia: Innologica, ©2019 [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: https://www.inoreader.com/

KHANOVA ŠKOLA. Translation report. In: Khan Academy [online]. ©2019 [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://report.khanovaskola.cz/stats

KULIČ, Václav. Psychologie řízeného učení. Praha: Academia, 1992. ISBN 80-200-0447-5.

LINGEA, s.r.o. Heslo: web. In: Nechybujte.cz [online]. Brno: Lingea [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: https://www.nechybujte.cz/slovnik-soucasne-cestiny/web

MAREŠ, Jiří. Styly učení žáků a studentů. Praha: Portál, 1998. Studium (Portál). ISBN 80-717-8246-7.

MERHOLZ, Peter. Play With Your Words. In: Peterme.com [online]. ©1998-2002, 05/17/2002 [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: https://www.peterme.com/archives/00000205.html

MESSICK, S. The Matter of Style: Manifestations of Personality in Cognition, Learning, and Teaching. Psychological Bulletin 29, č. 3, 1994, s. 121-136.

NARDI, Bonnie A., Luke SWARTZ, Michelle GUMBRECHT a Diane J. SCHIANO. Why We Blog. In: Massachusetts Institute of Technology [online]. Cambridge, MA, 2004 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: http://web.mit.edu/21w.789/www/spring2014/papers/nardiblog.pdf

NAYAB, N. How Has Technology Changed Communication?. In: Bright Hub PM [online]. 2019 [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: https://www.brighthubpm.com/methods-strategies/79052-exploring-how-technology-has-changed-communication/

NEWBLE, D. I. a N. J. ENTWISTLE. Learning styles and approaches: implications for medical education. Medical Education. 1986, 20(3), 162-175. ISSN 03080110.

PLZEŇSKÝ KRAJ. Základní informace o kraji [online]. Plzeň: Krajský úřad Plzeňského kraje, 2019 [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/plzensky-kraj

RHEINGOLD, Howard. The virtual community: homesteading on the electronic frontier. Rev. ed. Cambridge, Mass.: MIT Press, 2000, xxxii, 447 s. ISBN 02-626-8121-8.

SHAH, Dhawal. By The Numbers: MOOCs in 2018 [online]. Class Central, 2018, Dec 11th, 2018 [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://www.classcentral.com/report/mooc-stats-2018/

SCHMECK, Ronald Ray. An Introduction to Strategies and Styles of Learning. Learning Strategies and Learning Styles. Boston, MA: Springer US, 1988, 1988, , 3-19. ISBN 978-1-4899-2120-8.

STATISTA. Global spam volume as percentage of total e-mail traffic from January 2014 to December 2018, by month [online]. 2019b [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: https://www.statista.com/statistics/420391/spam-email-traffic-share/

STATISTA. Number of available applications in the Google Play Store from December 2009 to December 2018 [online]. 2019a [cit. 2019-01-17]. Dostupné z: https://www.statista.com/statistics/266210/number-of-available-applications-in-the-google-play-store/

TICE, Dianne M a Roy F. BAUMEISTER. Longitudinal Study of Procrastination, Performance, Stress, and Health: The Costs and Benefits of Dawdling. In: Psychological Science [online]. 2016, 8(6), s. 454-458 [cit. 2019-06-24]. DOI: 10.1111/j.1467-9280.1997.tb00460.x. ISSN 0956-7976. Dostupné z: http://journals.sagepub.com/doi/10.1111/j.1467-9280.1997.tb00460.x

VERMUNT, J. D. Metacognitive, cognitive and affective aspects of learning styles and strategies: A phenomenographic analysis. Higher Education. 1996, 31(1), 25-50. DOI: 10.1007/BF00129106. ISSN 0018-1560. Dostupné také z: https://dspace.library.uu.nl/bitstream/handle/1874/18755/Article+Vermunt+1996+HighEduc.pdf?sequence=1

VIANI, Lisa Owens. Digital addiction increases loneliness, anxiety and depression, says study. In: College of Health & Social Sciences, San Francisco State University [online]. San Francisco, April 10, 2018 [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: https://chss.sfsu.edu/news-announce/digital-addiction-increases-loneliness-anxiety-and-depression-says-study

WANG, Q., W. CHEN a Y. LIANG. The Effects of Social Media on College Students. Johnson & Wales University, Providence, RI. [online]. Providence, RI: Johnson & Wales University, 2011 [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://scholarsarchive.jwu.edu/mba_student/5/

WIMMER, Miloš. Elektronická pošta: Seminář [online]. 2006 [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://support.zcu.cz/images/9/9c/Seminar2006_wimmer.pdf

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Náhled modulu činnosti – ankety – v rámci kurzu KVD/DPTS 26
Obrázek 2: Náhled modulu činnosti – úkolu – v rámci kurzu KVD/DPTS 29
Obrázek 3: Náhled podkapitoly Prokrastinace v rámci kurzu KVD/DPTS 32
Obrázek 4: Náhled podkapitoly Události v rámci kurzu KVD/DPTS 38

PŘÍLOHY

ODKAZ NA STRÁNKU KURZU

Kurz lze nalézt na webové adrese: https://phix.zcu.cz/moodle/course/view.php?id=2896. Na přiloženém CD je poskytnuta i vygenerovaná záloha kurzu, kterou lze nahrát do prostředí e-learningového portálu Západočeské univerzity v Plzni. Součástí tohoto kurzu jsou i kapitoly, které nejsou součástí diplomové práce a jsou výsledkem práce jiných autorů.

Jednotlivé podkapitoly ve čtvrté kapitole této práce Obsah kurzu KVD/DPTS a jeho úpravy s přihlédnutím k analýze výzkumného šetření jsou pojmenovány stejně, jako jednotlivé kapitoly zpracované přímo v kurzu, což umožňuje lepší přehled.

ROZHOVORY

Rozhovory jsou postupně očíslovány dle data pořízení. Písmena (jako například „L“) označují respondenta a iniciály OH označují tazatele. Zkratka v závorce označuje jednotlivé fakulty Západočeské univerzity.

Rozhovor 1 s L. (FPE) vedený 13. 4. 2019 pomocí platformy Facebook Messenger

OH: Ještě jednou děkuji za to, že se účastníš tohoto rozhovoru. Co se týče zacházení s informace, tak kopie tohoto rozhovoru bude v příloze diplomové práce na téma Digitální technologie jako pomocník při studiu, což je i tématem tohoto rozhovoru. A rovnou začnu první otázkou, kde si studovala před vysokou školou?

L: Gymnázium a SOŠ Plasy (čtyřleté gymnázium)

OH: Zajímavé, a na jaké fakultě, popřípadě i katedře studuješ nyní na ZČU?

L: FPE/CBG

OH: A jaké obory tam konkrétně studuješ? A tedy rovnou i doplňující otázka, jak dlouho?

L: Navazující magisterské pro 2. stupeň ZŠ, obory Biologie a Geografie (momentálně čtvrtý semestr).

OH: Dojíždíš do školy denně?

L: Momentálně ano.

OH: A jak dlouho ti taková dojížďka trvá?

L: Cca hodinu.

OH: Využíváš například nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace?

L: Ano.

OH: Jaké třeba?

L: IDOS, PMDP, Waze.

OH: A jelikož využíváš hromadnou dopravu, soudě dle aplikací, děláš mezitím i něco do školy?

L: Většinou ne.

OH: Dobře. A kolik času věnuješ studiu celkově? Nejen během dojížďky.

L: Podle období během semestru. Nejvíce času během zkouškového období a zápočtového týdne, právě v tomto období asi 75 % volného času. Ve zbytku roku daleko méně.

OH: A, hádám, že také nejčastěji během zkouškového období a zápočtového týdnu, máš nějaké metody, nebo zvyky, které ti pomáhají se lépe učit? Co třeba využíváš k tomu, aby ses učila efektivněji?

L: Částečně hudba někdy naopak absolutní ticho, někdy dost nemožné ho dosáhnout, případně pauza na sport.

OH: A stačí ti třeba jenom studijní text, nebo potřebuješ víc, obrázky, videa a podobné?

L: Většinou text stačí.

OH: A poslední otázka ke studiu, než se přesuneme k digitálním technologiím, pracuješ často ve skupině? Například na semestrální práci, společném úkolu, projektu a podobně.

L: Spolupráci ve škole se nevyhýbám, ale častěji pracuji sama.

OH: Skvělé. Teď se přesuneme k poslední části, kde se zaměříme přímo na digitální technologie. Čím obsáhlejší bude tvá odpověď, tím lépe. Takže první otázka zní: Je nějaká aplikace nebo jiná digitální technologie jako program, web a podobně, která ti ve studiu hodně pomohla nebo stále pomáhá?

L: PlantNet (pro určování rostlin), Google Earth, Google překladač … nemělo by to být, ale hlavně Wikipedie.

OH: Díky, to jsou celkem zajímavé aplikace. Některé obecnější, jiné spjaté se specifickými obory. Když si uvedla, že se spolupráci nevyhýbáš, jakým způsobem komunikuješ v případě potřeby se spolužáky?

L: Přes Messenger nebo přes facebookovou skupinu.

OH: Dobře, a v rámci té spolupráce... Využila si někdy i sdílené dokumenty?

L: Asi ano, tuším že přes OneDrive nebo Google Disk.

OH: Práce v týmu, ale i samostudium, je často i o organizaci volného času. Organizuješ si nějak práci nebo termíny, třeba zápis deadlinu do kalendáře v mobilu, poznámky na ploše v textovém dokumentu nebo pomocí nějaké specializované aplikace?

L: Google kalendář v mobilu.

OH: Výborně. Využíváš ho pravidelně na denní bázi, nebo kupříkladu pro ty nejdůležitější termíny/poznámky?

L: Jen to důležité.

OH: Dobře. Co se týče digitálních technologií, ty se často využívají i k samostudiu. Vzděláváš se sama i mimo školu třeba pomocí naučných videí, kurzů anebo webinářů?

L: Asi ano.

OH: Napadne tě nějaký příklad?

L: Videa z dílny BBC (David Attenborough) či National Geographic a klidně i projekty České Televize… Zázračná planeta, Krajinou domova atd.

OH: Děkuju. Když se teď ke konci rozhovoru zamyslíš. Myslíš si, že si se průběhem studia na vysoké škole naučila lépe využít digitální technologie jako pomocníka při onom studiu?

L: Myslím si, že ano.

OH: Myslíš, že bys to mohla přiblížit?

L: K upřesňování pojmů, ke komunikaci, vyhledávání si informací "navíc".

OH: Dobře a ještě jednou díky za účast v tomto rozhovoru.

L: V pohodě, není za co.

Rozhovor 2 s F. (FPR) vedený 16. 4. 2019 pomocí platformy Facebook Messenger

OH: Ještě jednou děkuji za to, že se účastníš tohoto rozhovoru. Co se týče zacházení s informace, tak kopie tohoto rozhovoru bude v příloze diplomové práce na téma Digitální technologie jako pomocník při studiu, což je i tématem tohoto rozhovoru, ale tvé jméno nebude zveřejněno. Pokud nemáš nic proti, tak můžeme začít.

OH: Rovnou začnu první otázkou, kde si studoval před vysokou školou?

F: Osmiletý studijní obor na Gymnáziu Plasy.

OH: Zajímavé. A na jaké fakultě a katedře nyní studuješ?

F: Poslední čtyři roky jsem studoval na právnické fakultě ZČU, obor Veřejná správa a bakalářské studium jsem v lednu tohoto roku zdárně ukončil.

OH: Tak to tedy ještě opožděně gratuluji. Budeme se tedy bavit spíše v čase minulém, ale jelikož to není zas tak dávno, tak to snad nebude problém. Dojížděl si do školy denně?

F: De facto. S výjimkou pár dnů, kdy jsem měl volný rozvrh. První dva a půl roku jsem dojížděl na univerzitu – do Plzně – přibližně 20 km autem, či autobusem. Ve třetím ročníku jsem se přestěhoval na studentský byt do Plzně.

OH: Během dojíždění, ale vlastně i bytě, používal si aktivně nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace?

F: Při cestách autobusem převážně IDOS na zjištění odjezdů spojů... po přestěhování do města zas plzeňskou aplikaci Moje Plzeňská jízdenka na zakoupení SMS jízdenky do tramvaje.

OH: Dobře. A během dojíždění hromadnou dopravou, využíval si onen čas na práci do školy?

F: V naprosté většině případů ne. Samozřejmě například před zkouškou jsem si opakoval poznámky. Ale šlo spíš o výjimky.

OH: Jasné. A když jsme u učení, jak často si se učil? Nebo celkově věnoval čas studiu.

F: Studium pro mě příliš náročné nebylo. Ve volném čase v průměru tak hodinu denně ve volném čase... přes školní rok jsme moc práce neměli. Během zkouškového se čas v knížkách mohl ale vyšplhat i na šest, sedm hodin denně.

OH: To dává smysl. Máš nějaké vlastní metody nebo i zvyky, které ti pomáhají při učení? Co například využíváš k tomu, aby si se efektivněji učil?

F: Mám zajetý svůj osobní rytmus učení – nejdříve si celé učivo jednou přečíst pro pochopení kontextu, následně se detailně učím jednotlivé kapitoly. V případě nějakých nejasností si informace dohledávám povětšinou na internetu.

OH: Takže si vystačíš například jenom se studijním textem? Tím myslím, že nepotřebuješ další grafy, obrázky, videa apod.

F: Existovaly výjimky – například část historie jsem se učil ze zahraničních naučných videí – ale v drtivé většině případů mi stačily psané studijní materiály – poznámky, učebnice.

OH: Dobrá. Krom samostatného učení, pracoval si často ve skupině? Třeba na semestrální práci, projektu a podobně.

F: Krom dvou, tří prací v prváku ne. Seminárních prací jsme měli hodně, ale práce na nich byla vždy samostatná.

OH: Aha, ale i přesto... využil si někdy ke spolupráci sdílené dokumenty? Když ne ke skupinovému projektu, tak klidně i ke sdílení poznámek s ostatními.

F: Ke studijní práci jsme sdílené dokumenty nevyužívali. Když už, tak posílání dokumentů přes Facebook... sdílené dokumenty jsme ale používali dost často v rámci studentských organizací.

OH: Studentské organizace. Tam se to asi opravdu hodilo. Jakým způsobem jste tam komunikovali v případě potřeby? Podobně jako se spolužáky? (Myšleno v rámci digitálních technologií)

F: Pomocí komunikačních aplikací... převážně Slack na domluvu práce, ale využívali jsme i dropbox, a nástroje od Google... hlavně Google Sheets na organizace práce.

OH: Když jsme u organizace práce, organizuješ si nějak práci nebo termíny, třeba zápis deadlinu do kalendáře v mobilu, poznámky na ploše v textovém dokumentu nebo pomocí nějaké specializované aplikace?

F: Když nepočítám organizaci v rámci studentských spolků a v práci, tak pro svou osobní potřebu ne.

OH: Dobře. Když pomineme tu organizaci. Je nějaká aplikace nebo jiná digitální technologie jako program, web a podobně, která ti ve studiu hodně pomohla nebo pomáhá?

F: Co se programů týče - klasika - Word, Excel, ... Ohledně webovek tak hlavně primat.cz na poznámky a ius-wiki.eu (taková Wikipedie pro právníky)

OH: Dobře, díky. Ta ius-wiki.eu zní zajímavě. U wikipedií se člověk často může vzdělávat i sám. Vzděláváš se sám i mimo školu třeba pomocí naučných videí, kurzů anebo webinářů?

F: Snažím se o to. Hlavně pomocí různých naučných podcastů, které mi hrají buďto při práci, nebo při přepravě MHD...

OH: Podcasty jsou i součástí kurzu. Jakou aplikaci používáš?

F: Většinou si hledám podcasty, které se mě zajímají tématicky... především na SoundCloudu... pokud tam ale žádný nenajdu, jdu na Youtube

OH: A tedy k poslední z otázek. Myslíš si, že si se na vysoké škole naučil lépe využít digitální technologie jako pomocníka při studiu? Ať už v průběhu studia, nebo v rámci nějakého kurzu, předmětu, nebo zkušenosti.

F: Určitě. Hlavně, co se textových programů týče. Kurzy, ani speciální výuku jsem žádnou neabsolvoval. Zlepšil sem se spíš pravidelným používáním a metodou pokus/omyl...

OH: Dobře. Ještě jednou děkuji, že jsi souhlasil s tímto rozhovorem!

F: Není zač. A doufám, že se práce povede.

Rozhovor 3 s D. (FAV) vedený 16. 4. 2019 pomocí platformy Discord

OH: Ještě jednou děkuji za to, že se účastníš tohoto rozhovoru. Co se týče zacházení s informace, tak kopie tohoto rozhovoru bude v příloze diplomové práce na téma Digitální technologie jako pomocník při studiu, což je i tématem tohoto rozhovoru, ale tvé jméno nebude zveřejněno. Pouze v anonymní formě.

D: Není zač. A beru na vědomí.

OH: Hned začnu první otázkou, kde si studoval před vysokou školou?

D: Studoval jsem gymnázium na Gymnáziu a SOŠ Plasy.

OH: A na jaké fakultě a katedře studuješ nyní?

D: Studuji na FAV na katedře informatiky bakalářský obor informační systémy.

OH: Jak dlouho, tedy konkrétněji... v jakém jsi ročníku?

D: Studuji čtvrtým rokem, tedy ve čtvrtém ročníku, neboť jsem studium kvůli nepodařené zkoušce prodlužoval.

OH: Teď už to jistě zvládneš v pořádku dokončit. Když se posuneme dále, dojíždíš do školy denně?

D: V současné době, vzhledem k volnosti rozvrhu, dojíždím pouze jednou týdně. V předchozích letech jsem ale do školy dojížděl většinou 4x za týden, kdy jsem měl jeden den v týdnu volný, nebo s výukou jednou za dva týdny. Vzhledem k tomu, že cesta do školy trvá zhruba hodinu a čtvrt jsem v některých případech, pokud jsem měl za den pouze jednu přednášku a materiály byly dostupné online (courseware), některé takové přednášky vynechával a volil samostudium.

OH: To musí být celkem dálka. Využíváš například nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace?

D: Ve většině případů pouze stránky jako idos.cz pro zjištění časů konkrétních spojů. Co se týká dopravy přímo ve městě, tam to většinou není třeba, protože tramvaje/autobusy jezdí každých několik minut. Tyto informace si zjišťuji převážně předtím, než vyrážím, neboť nemám mobilní připojení (data), pouze pokud se mi podaří "chytit" wi-fi.

OH: Jo, to chápu. Když si řekl, že cesta trvala přes hodinu. Dělal si během dojíždění i na věcech do školy?

D: V některých případech ano. Při cestě autobusem (zhruba 25 minut) se občas, zejména v době zápočtů a zkoušek učím z tištěných materiálů. Někdy si dělám dodatečné, stručné výpisky pro lepší zapamatování (ne taháky!), pokud je dost místa. Ale to se stává zřídka. Většinu času poslouchám muziku a řeším u toho sudoku, nebo hraji nenáročné hry na mobilním telefonu. Vzpomenu si ještě na několik případů, kdy jsem si v autobusu otevřel notebook, abych si doplnil některé důležité poznámky a nápady k programu, nebo nějakému textu, než bych na ně znovu zapomněl, nebo jsem kus nějakého programu dopsal.

Co se týká cestování přes město (od Gery až na Bory) většinou není dost místa ani času na víc, než jen případné čtení poznámek.

OH: Dobře, když jsme u učení. Jak často se učíš a celkově věnuješ čas studiu?

D: V průběhu semestru se většinou "učím" docházením na přednášky. V případě, že některé vynechám, se snažím držet krok samostudiem, což se mi většinou daří. Hlubšímu studiu a případnému opakování se ale po většinu semestru nevěnuji. Jsem ten typ studenta, kterému jde práce nejlépe od ruky ve chvíli, kdy je trochu pod tlakem. Studuji tedy převážně intenzivně několik dní před zkouškou. Většinou jeden až tři dny, podle rozsahu látky. Některé předměty informatiky mají navíc tu výhodu, že lze část látky pochopit (alespoň z mého pohledu), při programování a práci na semestrálních projektech.

OH: Když už se učit musíš, máš nějaké metody nebo i zvyky, které ti pomáhají při učení? Co třeba využíváš k tomu, aby ses učil efektivněji?

D: Záleží na typu látky. U matematických předmětů většinou počítám praktické příklady, které doplňuji pročítám teorie. V případě nejrůznějších programovacích algoritmů si většinou v přednáškách, nebo online dohledám, jak dané věci fungují a prohlédnu si několik příkladů užití. Co se týká rozsáhlejšího memorování teoretické látky a pojmů, záleží na rozsahu. Pokud je toho méně, většinou mi stačí si materiály jednou, nebo dvakrát přečíst a u toho si dohledat podrobnější informace k věcech, které mi nejsou úplně jasné. V případě rozsáhlejších textů si dělám stranou jakousi stručnou osnovu doplněnou o klíčové termíny, nebo postupy k daným kapitolám. Pomocí toho si pak snažím opakovat a pokud mi něco vypadne, nebo jsem si to nezapamatoval, dohledám si to v poznámkách.

D: Co se zvyků při učení týká, pokud je v domě a okolí nějaký výraznější ruch, pouštím si ke studiu hudbu. Většinou bez textu, nebo s textem v jazyce, který neovládám, aby mě to nerozptylovalo. V některých případech mi pomáhá přiřadit si píseň k nějaké části textu, což pak můžu na cestě použít jako jakési opakování. Pustím si stejnou píseň a lépe se mi vybavují informace, které jsem se při ní zrovna učil. Něco podobného funguje třeba i u příchutě žvýkačky. Ale to je spíše pro zajímavost, né, že bych to využíval nějak více, nebo se na to spoléhal.

OH: To zní jako zajímavé techniky. Takže obecně vzato ti stačí jenom studijní texty? Tím myslím, že většinou nepotřebuješ dodatečné materiály v podobě grafiky (obrázky, videa)?

D: Obrázky a různá grafická zobrazení využívám. V tomhle případě jsem je počítal do studijních textů a materiálů. U některých předmětů se jedná o Power Pointové prezentace,

které jsou, kromě textu, doplněné i různé demonstrace, případně praktické ukázky. Co se týká videí, na ta jsem zapomněl. V některých případech využívám kupříkladu YouTube, kde jsou nejrůznější výuková videa kupříkladu o algoritmech a jak fungují. Nebo krátké přednášky na nějaké téma. V tomhle případě poslouchám videa většinou v angličtině a podle složitosti tématu i na vyšší rychlosti (1.5x, 2x) s tím, že se snažím k danému tématu dohledat videí víc, abych si byl jistý, že je postup/téma popsán správně.

OH: Ah, jasně. Jenom jsme se špatně pochopili. Mluvili jsme o tom, jak se učíš sám, ale v rámci studia se může vyskytnout zadání, kde je nutné pracovat s ostatními. Pracuješ často ve skupině, třeba na semestrální práci, projektu nebo úkolu?

D: Co se semestrálních prací a projektů týká, pak zejména v případech, kdy si to vyžaduje zadání. Takových projektů bylo na mém oboru několik a mám smíšené zkušenosti. Při individuálních zadáních pak občas spolupracuji se spolužáky, které znám, ve formě brainstormingu, vyměňování nápadů a tipů. Co se týká menších úkolů, například zadávaných na týden, a které byly velmi podobné, nebo stejné pro větší množství lidí pak byla možnost "konzultací", nebo hromadného řešení v nejrůznějších skupinách na Facebooku a podobně. Například si vzpomínám na matematické "šaolin" příklady. I když jsou tyto možnosti dostupné, snažím se je nevyužívat a když ano, tak pouze pro kontrolu.

OH: Zmínil si se o skupinách na Facebooku a spolupráci se spolužáky. Jakým způsobem nejčastěji komunikujete? (myšleno v kontextu digitálních technologií)

D: Většinou pomocí chatu způsobem: "Ahoj, nevíš jak se dělá AB?" "Jo. Pošlu ti fotku poznámek./Pošlu ti odkaz na stránku, kde je to přehledně vysvětlené." Což bývá občas doplněno šumem o tom, zda je daný vyučující opravdu tak děsivý/přísný, jak působí, nebo zda někdo neví, jak přesně probíhá zkouška a podobně.

OH: Měl jsem na mysli i jaké aplikace využíváte. Řeč byla o Facebooku, takže hlavně Messenger? Nebo i něco jiného?

D: Ve většině případů Messenger. Pokud se jedná třeba o bližší kamarády, tak v některých případech třeba Discord, kde dané věci řešíme převážně na voice chatu. V takovém případě se ale jedná spíše o kamarády, které studují/studovali podobné obory na jiných školách, nebo s takovým oborem mají zkušenosti, takže můžou poradit, případně diskutovat k věci.

OH: Dobrá. A v rámci převážně těch studijních skupin a se spolužáky, využil si někdy sdílené dokumenty?

D: Ano. Sám u některých předmětů používám Google Disk jako úložiště a některé takové dokumenty jsem sdílel se spolužáky, stejně jako oni sdíleli některé své. V některých případech jsme používali takové úložiště pro jednotlivé dokumenty ke společné semestrální práci. Co se týká společných programovacích projektů, pak jsme využívali úložiště GitHub.

OH: V týmu a celkově pro práci ve skupině je celkem dobré mít kvalitní organizaci, když se ale zamyslíš hlavně za sebe. Organizuješ si nějak práci nebo termíny, třeba zápis deadlinu do kalendáře v mobilu, poznámky na ploše v textovém dokumentu nebo pomocí nějaké specializované aplikace?

D: Termíny si občas organizuji v mobilu pomocí kalendáře, protože mobil mám často při ruce. Ve většině případů ale využívám spíše papírovou metodu – důležité termíny si zapíšu na papír, který si vylepím nad stůl, abych ho měl stále na očích. Co se týká dlouhodobějších úkolů, dělám si většinou to-do list, ze kterého postupně vyškrtávám splněné body. V psané podobě je to mnohem větší satisfakce – sledovat, jak se u jednotlivých úkolů postupně objevují křížky, než kdybych jen mazal řádky v souboru. Speciální aplikace pro školní projekty a termíny nevyužívám.

OH: Bylo tu zmíněno už hodně aplikací a nástrojů, ale je nějaká aplikace nebo jiná digitální technologie jako program, web a podobně, která ti ve studiu hodně pomohla nebo pomáhá?

D: Z širokého pohledu je to jistě možnost využití vyhledávače, které mě mohou zavést do nejrůznějších koutů internetu. Dalším velmi, velmi důležitým zdrojem informací je courseware (cw.zcu.cz), kde je dostupných mnoho informací k předmětům z mého oboru. Případně se pak jedná o stránky vyučujících a předmětů. Dále, vzhledem k tomu, že studuji informatiku, jsou to vývojová prostředí, textové editory a podobně.

OH: Jo, to chápu. Ještě se jednou trochu vrátím, řekl si, že i posloucháš videa. Vzděláváš se sám i mimo školu třeba právě pomocí naučných videí, kurzů anebo webinářů?

D: Ano, převážně pomocí volně dostupných videí v případech, kde je to relevantní. Jindy volím raději volně dostupné vědecké články a podobné publikace. Kurzy nevyužívám, neboť

mívám občas tendence v textu přeskakovat, pokud nějaké části rozumím a nepotřebuji si, například danou kapitolu, číst celou. To u kurzů většinou nejde. Webináře nevyužívám.

OH: Moc pěkné. Jako poslední otázku tak trochu k zamyšlení se zeptám, myslíš si, že si se na vysoké škole naučil lépe využít digitální technologie i jako pomocníka při studiu?

D: Zcela nepochybně. Na střední škole jsem si, co se učení týká, většinou vystačil s tištěnými učebnicemi, které odpovídaly probírané látce a nebyla tak potřeba si dohledávat informace vlastním způsobem. Po digitálních technologiích a zejména "tetičce Wiki a strýčku Googlovi" jsem sáhl hlavně v případě prezentací a projektů. V současné době využívám ke studium téměř výhradně digitální technologie a je pro mě klíčové tyto technologie při učení využívat co možná nejefektivněji a nejflexibilněji (například možnost si dokument z Google Disku stáhnout jak na domácím počítači, tak notebooku, nebo mobilu).

OH: Tak děkuji pěkně za rozhovor. Poskytl si mi zajímavé a podnětné odpovědi plné užitečných informací!

D: Není vůbec zač, rád jsem pomohl.

Rozhovor 4 s V. (FEL) vedený 24. 4. 2019 pomocí platformy Facebook Messenger

OH: Tak jo. Ještě jednou děkuji za to, že se účastníš tohoto rozhovoru. Co se týče zacházení s informace, tak kopie tohoto rozhovoru bude v příloze diplomové práce na téma Digitální technologie jako pomocník při studiu, což je i tématem tohoto rozhovoru, ale tvé jméno nebude zveřejněno. Pouze v anonymní formě (V.).

V: Ok.

OH: A hned první otázka, na jaké fakultě a katedře studuješ?

V: FEL – katedra Technologií a měření.

OH: Děkuji. Kde si studoval předtím?

V: SPŠE Plzeň.

OH: Dobře. A momentálně na katedře technologií a měření studuješ jaký obor?

V: Komerční elektrotechnika.

OH: Jak dlouho studuješ?

V: Pátým rokem.

OH: Jasné. Dojíždíš do školy denně?

V: No momentálně výuku mám jen jeden den, ale jezdím každý den do knihovny, kde pracuji na DP.

OH: Aha, a jak dlouho ti trvá dojížďka?

V: 15 minut cca.

OH: To je poměrně krátká doba, ale přesto se zeptám. Využíváš například nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace?

V: Google mi informace o dopravě sám posílá ve formě upozornění do mobilu. Ale sám si to nezjišťuji.

OH: Zajímavé. Teď když se přesuneme více k tobě a učení ... Jak často se učíš?

V: Před zápočtovými testy, zkouškami a státnicemi. Těžko to lze napsat ve formě četnosti. Zkrátka vždy, když je to potřeba.

OH: Jo, to chápu. A máš nějaké metody nebo i zvyky, které ti pomáhají při učení?

V: Dá se říct, že jsem za celých těch pět let nepřišel na nic, co by mi pomáhalo začít se učit včas. Vždy mě k učení donutí až blížící se termín.

OH: A když už se k učení donutíš, je něco, díky čemu se učíš efektivně?

V: Možná stres z blížícího se termínu. Ale žádnou metodu, jak se učit efektivně nemám.

OH: Dobře. Když se teda už učíš, stačí ti jenom studijní text? Nebo máš radši i další materiály (grafy, ilustrace, videa)?

V: Vždy záleží, co je potřeba se naučit. Pokud se jedná například o fungování elektrických strojů, jsou lepší ilustrace a videa. Pokud je potřeba u zkoušky prezentovat spíše to, co jsem si doslovně zapamatoval, pak používám materiály vyučujícího nebo poznámky z přednášek.

OH: Záleží na situaci. Jasné. Teď k poslední části – digitálním technologiím. Je nějaká aplikace nebo jiná digitální technologie jako program, web a podobně, která ti ve studiu hodně pomohla nebo pomáhá?

V: No kromě oficiálních materiálů od vyučujících na Courseware.zcu.cz jsou to také poznámky a postřehy ke zkoušce jiných studentů čerpané z Primat.cz, pokud se bavíme čistě o učení. Na pochopení mnoha základních principů a vysvětlení pojmů je velice užitečná

i Wikipedia, ačkoliv je dobré vždy informace z ní porovnat i s jinými weby, které vyhledávám většinou pomocí Google. Pokud se jedná o informace, na kterých je potřeba například postavit základy diplomové práce, pak je nejlepší čerpat z knih a odborných článků, k jejichž vyhledávání používám systém univerzitní knihovny Summon, dále pak weby jako například Google Scholar nebo Science Direct.

OH: Užitečné weby. Z trochu jiného úhlu digitálních technologií se zeptám, jakým způsobem komunikuješ se spolužáky?

V: Téměř výhradně přes Facebook Messenger.

OH: A pracuješ často ve skupině, třeba na semestrální práci?

V: Ano, přesně na to máme většinou vytvořenou skupinovou konverzaci na zmíněném Messengeru.

OH: Využíváte třeba i sdílené dokumenty?

V: Ano, přes Google Drive.

OH: Dobře. Práce s digitálními nástroji chce často i dobrou organizaci nejen v týmu. Organizuješ si nějak práci nebo termíny, třeba zápis deadlinu do kalendáře v mobilu, poznámky na ploše v textovém dokumentu nebo pomocí nějaké specializované aplikace?

V: Deadliny si poznamenávám do Google Calendar. Rozvržení práce v týmu řešíme většinou osobně a případně to zaznamenáváme obyčejně do sdíleného textového dokumentu.

OH: Jasné. Když odhlédneme přímo od studia v rámci školy. Vzděláváš se sám i mimo školu třeba pomocí naučných videí, kurzů anebo webinářů?

V: Spíše se zajímám o všeobecné dění, čímž si myslím, že se také vzdělávám. Ale přímo zmíněnými metodami ne.

OH: Rozumím, všeobecný přehled. A teď má poslední otázka především na zamyšlení. Myslíš si, že si se na vysoké škole naučil lépe využít i digitální technologie jako pomocníka při studiu?

V: Rozhodně ano. Dříve jsem dostatečně nevěděl kde hledat informace, to se během studia na VŠ změnilo.

OH: Dobře. To je ode mne tedy vše. Ještě jednou děkuji za souhlas s tímto rozhovorem!

Rozhovor 5 s A. (FDU) vedený 24. 4. 2019 pomocí platformy Facebook Messenger

OH: Tak jo. Ještě jednou děkuji za to, že se účastníš tohoto rozhovoru. Co se týče zacházení s informace, tak kopie tohoto rozhovoru bude v příloze diplomové práce na téma Digitální technologie jako pomocník při studiu, což je i tématem tohoto rozhovoru, ale tvé jméno nebude zveřejněno. Pouze v anonymní formě (A.).

OH: A hned první otázka, na jaké fakultě a katedře studuješ?

A: Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara na ZČU.

OH: A kde si studovala předtím?

A: Střední školu jsem dělala v Uherském Hradišti na střední umělecko-průmyslové škole, bakaláře pak tady a v magistru jsem vyzkoušela ještě jeden semestr na brněnské FAVU, ale byl to jen jeden semestr souběžně tady se „Sutnarkou".

OH: To zní zajímavě. Jak dlouho tedy studuješ? (v rámci vysoké školy)

A: Teď jsem v 5. ročníku čili 2. rok magisterského studia.

OH: Jasné, dojíždíš do školy denně?

A: Vzhledem k tomu, že magisterské studium u nás je už hodně zaměřené na individualitu a člověk si může předměty volit dle své libosti, tak tam nemusím být každý den, ale během týdne jsem tam několikrát.

A: Záleží taky na jakém oboru člověk je, jestli potřebuje využívat školní zázemí už kvůli prostoru nebo technice, kterou škola nabízí, nebo má své prostory, kde se může realizovat

OH: Jo, takové specifičtější podmínky. Jak dlouho pak taková dojížďka trvá?

A: Bydlím na studentském bytě v centru Plzně, takže na kampusu jsem tak za 10-25 minut, záleží, jestli jedu autem nebo MHD.

OH: Využíváš například nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace?

A: V tomto případě ani ne, je to kousek, takže vím že se tam vždy v relativně krátkém čase dostanu.

OH: Chápu, takže se například v MHD ani neučíš, nebo neděláš na něčem do školy, co?

A: Ne ne, vzhledem k tomu, že po chvilce přesedám, tak by nemělo ani smysl něco vytahovat.

OH: Když teď odhlédneme od učení v MHD k učení celkově. Jak často se učíš?

A: To záleží, která část semestru je. A taky který je ročník, na bakaláři byly častější zkoušky, teď je to spíš o tom, že člověk přes semestr pracuje na své autorské práci, což u mě je technická záležitost než nějaké biflování, takže dejme tomu ten poslední měsíc před zkouškovým mrknu na nějakou tu teorii, když je potřeba.

A: Ono v rámci našich ateliérů jde spíš o celkový přehled o aktuálním kulturním dění, což se není potřeba učit, jen sleduješ různé zdroje, kde se co děje za výstavu a tak podobně.

OH: Tomu rozumím. Zmínila si zdroje a aktuality. K tomu asi využíváš nějaké digitální technologie? Například blogy, podcasty, vlogy, weby ...

A: V dnešní době stačí i základní komunikace přes Facebook, veškeré instituce (galerie, školy, samotní umělci či umělecké skupiny) se sami propagují přes Facebook, aby oslovily širokou veřejnost, takže když je sleduješ, tak ti ty akce vyskakují samy, případně ti je FB nabízí, protože už zná tvé preference, ale ano zbytek si dohledávám třeba přes weby konkrétních institucí případně klasické zpravodajství, kde mají kulturní rubriky, ale nejvíc se toho člověk stejně dozví od známých.

A: A také v rámci některých předmětů, kde se rozebírají kulturní aktuality, si říkáme, kam by bylo fajn si zajít, nebo na co se podívat.

A: A pokud chceš mít jako autor kvalitní přípravu, tak i ke každé své práci si dohledáváš, jestli už to někdo nevymyslel, případně kým se inspiruješ, a to brouzdáš po netu pořád.

OH: To je něco, co jsem nevěděl. Hádám, že samotnou komunikaci se spolužáky taky provádíš primárně přes Facebook?

A: Buď anebo u piva.

A: Potkáváme se takto každý týden s docela velkou skupinou lidí napříč ročníky, takže tak se toho člověk dozví spoustu, kor když už i spousta z nich sama pracuje po celé ČR na kulturních akcích.

OH: Když jsme u spolužáků (a vše co k tomu patří), pracuješ často ve skupině, třeba na semestrální práci?

A: To moc ne, já jsem spíše individualista, ale často se zapojuji do prací ostatních, například minulý týden jsem spolužákovi pomáhala na diplomku natáčet pohyby postav do virtuální reality přes MoCap, a když se u nás ve škole dějí nějaké akce, tak jsme už docela ustálený kolektiv, který na nich vždy pracuje, ať už jde o základní „bedňácké" práce jako „vem to a dej to tam", tak přes zapojení veškeré techniky až po režijní a produkční stránku

A: Ale na některých oborech je běžné, že semestrální práce (klauzury) se dělají i v týmech o dvou či více lidech, záleží na složitosti projektu

OH: Takže (třeba i v minulosti) si využila sdílené dokumenty nebo víš o co se jedná?

A: Jasně, na „státnice" člověk shání vše.

OH: U „státnic" (a celkově termínů a deadlinů) je to hodně i o organizaci času. Organizuješ si nějak práci nebo termíny, třeba zápis deadlinu do kalendáře v mobilu, poznámky na ploše v textovém dokumentu nebo pomocí nějaké specializované aplikace?

A: Spíš si vždy napíšu někam seznam toho, co mám ještě dělat a snažím se na něj vůbec nedívat, abych nepanikařila. Ale jo, většinou mám klasické poznámky v PC či v kalendáři se spoustou upozornění, kolik mi toho ještě chybí.

OH: Když se zeptám na to, jaký kalendář používáš? Pokud si teda měla na mysli digitální.

A: Vzhledem k tomu, že můj telefon spíše ovládá mě nežli já jeho tak klasickou „apku" kalendáře co už tam byl. Ten Google kalendář se mnou moc nekamarádí.

OH: Tak kalendář od Googlu, i když spíše kvůli tomu, že byl už nainstalovaný. To znám. Teď ale když se zamyslíš, je nějaká aplikace nebo jiná digitální technologie jako program, web a podobně, která ti ve studiu hodně pomohla nebo pomáhá?

A: Když teď nepočítám aplikace jako mobilní verze programů třeba od Adobe, tak spíše využívám jen ty komunikační jako je právě Messenger, WhatsApp a mail. Tak už používám jen nějaké ty dopravní, ale to je spíš o přesunu ze Zlína od rodičů sem do Plzně, ale to je v rámci klasické dopravy, než že by mi to nějak pomohlo se studiem.

OH: Jo, komunikace je důležitá. Hádám, že mobilní verze programů od Adobe souvisí přímo s oborem, že?

A: Ano.

OH: Vzděláváš se sama i mimo školu třeba pomocí naučných videí, kurzů anebo webinářů?

A: Tak člověk se vzdělává neustále i samotnou diskuzí s jinými lidmi, ale nejde o to, že bych cíleně něco vyhledávala, spíše si třeba k práci občas pustím nějaký dokument, zpravodajství případně nějaké debaty, ať politické kulturní či něco co na mě zrovna někde vyskočí.

OH: I to leckdy stačí. A teď už má poslední otázka. Myslíš si, že si se na vysoké škole naučila lépe využít i digitální technologie jako pomocníka při studiu?

A: Nedokáži říct, jestli přímo ke studiu, ale v rámci našich mediálních oborů jsem se spíše setkala se spoustou věcí (technologií), ke kterým bych se jinak horko těžko dostávala a mohla jsem si vyzkoušet, jak fungují ale nejde tady právě moc o aplikace spíše o programy či zajímavou techniku jako je třeba ta virtuální realita nebo živé přenosy Vjing a podobně, v tomto je naše škola rozhodně rozmanitá.

OH: Dobře. To je ode mne tedy vše. Ještě jednou děkuji za rozhovor!

Rozhovor 6 s T. (FZS) vedený 25. 4. 2019 pomocí platformy Facebook Messenger

OH: Tak jo. Ještě jednou děkuji za to, že se účastníš tohoto rozhovoru. Co se týče zacházení s informace, tak kopie tohoto rozhovoru bude v příloze diplomové práce na téma Digitální technologie jako pomocník při studiu, což je i tématem tohoto rozhovoru, ale tvé jméno nebude zveřejněno. Pouze v anonymní formě (T.).

T: Dobře, s tím naprosto souhlasím.

OH: A hned první otázka, na jaké fakultě a katedře studuješ?

T: Fakulta zdravotnických studií, katedra fyzioterapie a ergoterapie

OH: Kde si studovala předtím?

T: Střední zdravotnická škola Karlovy Vary, obor masér sportovní a rekondiční

OH: A jaký obor studuješ teď?

T: Obor ergoterapie

OH: Jak dlouho už studuješ?

T: Jsem ve 2. ročníku, takže od září roku 2017.

OH: Dobře. Dojíždíš do školy denně?

T: Ne ne, jsem tady v Plzni.

OH: Takže jenom MHD?

T: Přesně tak.

OH: Využíváš například nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace?

T: Používám IDOS, popřípadě aplikaci od Českých drah, když jezdím vlakem

OH: Chápu, když jsi v MHD, pracuješ na něčem do školy třeba?

T: Nejezdím moc daleko, takže si spíš jen naposledy pročtu látku například před zápočtem. Někdy během jízdy v MHD vyřizuji maily, co se týkají školy.

OH: Jo, jednoduché a rychlé. Když jsme ale u učení... Jak často se učíš?

T: Během semestru se nijak intenzivně neučím, občas si látku pročtu nebo si zpracovávám otázky na zkoušky abych je měla připravené na zkouškové. Mám obor hodně založený na praktické výuce, takže se toho nejvíc naučím v praxi. Intenzivně se učím o zkouškovém období, nejradši tak cca týden před zkouškou.

OH: Rozumím, specifika oboru. Ale například při zkouškovém, máš nějaké metody nebo i zvyky, které ti pomáhají při učení?

T: Nic specifického asi nemám, jen mám ráda když si sama zpracuju materiály, pak používám zvýrazňovače, kdy každá barva je na něco jiného. Pomáhají mi taky obrázky, například znázornění krevního oběhu atd.

OH: Takže ti třeba nestačí pouze studijní text, ale radši máš vše doplněné o názorné věci jako obrázky, grafy, nebo videa?

T: Jo přesně tak, doplnit text něčím, co mi ukáže, jak to funguje v praxi.

OH: Skvělé. Krom samotného učení, pracuješ během studia často i ve skupině, třeba na semestrální práci?

T: Prakticky vůbec, všechno děláme samostatně.

OH: Aha, ale se spolužáky komunikuješ i tak, že?

T: To rozhodně, ale skupinově moc nepracujeme.

OH: Tomu rozumím, a jakým způsobem komunikuješ se spolužáky? (myšleno v kontextu aplikací a digitálních technologií obecně)

T: Máme skupinový chat a stránku na Facebooku. Na Messengeru nebo na Instagramu si píšeme i jednotlivě.

OH: Využila si někdy i sdílené dokumenty?

T: Ano, především na předměty, kde nám přednášející neposkytne dostatek možností pro získání poznámek.

OH: Předpokládám, že se jedná o Google Documents? Nebo jinou platformu?

T: Ano, jde o Google Documents.

OH: Dobře. Když se zamyslíš v rámci celého studia, je nějaká aplikace nebo jiná digitální technologie jako program, web a podobně, která ti ve studiu hodně pomohla nebo pomáhá?

T: Hodně využívám aplikaci Student ZČU, která všechno hodně usnadňuje. Využívám ještě stránku Wikiskripta. A to je asi vše.

OH: Jasné. Z pohledu studenta je dobré si čas i nějak organizovat. Organizuješ si nějak práci nebo termíny, třeba zápis deadlinu do kalendáře v mobilu, poznámky na ploše v textovém dokumentu nebo pomocí nějaké specializované aplikace?

T: Jsem naučená psát si vše do diáře. Ve Wordu si vždy dělám tabulku s názvem předmětu a datumu zkoušky, aby bylo vše přehledné a po splnění si to odškrtávám.

OH: Zajímavý způsob. Ještě se zeptám, vzděláváš se sama i mimo školu třeba pomocí naučných videí, kurzů anebo webinářů?

T: Byla jsem na dvou kurzech rozšiřující vzdělání, to je zatím vše

OH: A to byly přímo osobně navštívené kurzy, nebo kurzy v online prostředí?

T: Osobně navštívené.

OH: Rozumím. A teď moje poslední otázka, tak trochu na zamyšlení. Myslíš si, že si se na vysoké škole naučila lépe využít i digitální technologie jako pomocníka při studiu?

T: Rozhodně na 100 %, na střední škole jsem je prakticky ke studiu nepotřebovala. Teď na vysoké škole technologie využívám každý den.

OH: Skvělé. Ještě jednou děkuji moc za rozhovor.

Rozhovor 7 s O. (FEK) vedený 25. 4. 2019 pomocí platformy Facebook Messenger

OH: Tak jo. Ještě jednou děkuji za to, že se účastníš tohoto rozhovoru. Co se týče zacházení s informacemi, tak kopie tohoto rozhovoru bude v příloze diplomové práce na téma Digitální technologie jako pomocník při studiu, což je i tématem tohoto rozhovoru, ale tvé jméno nebude zveřejněno. Pouze v anonymní formě (O.).

O: Dobře, dobře, jsem si toho vědom.

OH: A zeptám se rovnou na první otázku. Na jaké fakultě a katedře studuješ?

O: Takže studuju na ekonomické fakultě, katedra podnikové ekonomiky a managementu.

OH: Kde si studoval předtím?

O: Předtím jsem studoval na Střední zdravotnické škole v Karlových Varech.

OH: A jaký obor studuješ teď?

O: Systémy projektového řízení.

OH: Jak dlouho už studuješ?

O: Momentálně jsem ve druhém ročníku, takže přes rok a půl.

OH: A dojíždíš do školy denně?

O: Ano, dojíždím.

OH: Jak dlouho ti trvá taková dojížďka?

O: Jelikož bydlím na bytě, tak cesta mi trvá cca 8-10 minut.

OH: Poměrná krátká dojížďka, ale přesto se zeptám. Využíváš například nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace?

O: Dá se říct, že denně používám aplikaci IDOS.

OH: Jasné, a stihneš během těch 8 až 10 minut třeba udělat i něco do školy?

O: Maximálně tak si přečíst něco málo na zkoušku nebo zápočet.

OH: Rozumím. Když jsme u učení, jak často se učíš?

O: Učím se jenom před zápočtem nebo zkouškou, a to většinou tak týden předem.

OH: Máš nějaké metody nebo i zvyky, které ti pomáhají při učení?

O: Učím se tím, že si to přečtu a předříkávám, dokud si nejsem jistý, že to umím jako je to napsaný.

OH: Předříkávání a opakování, to znám. Využíváš ještě něco, aby si se efektivně učil?

O: Ještě občas využiji metodu přepisování.

OH: Rozumím. A stačí ti jenom studijní text? Nebo rád využiješ i něco více názorného (grafy, obrázky, videa)?

O: Stačí mi pouze text.

OH: Zajímavé. V rámci studia, pracuješ často ve skupině, třeba na semestrální práci?

O: Ano, pracujeme aspoň jednou za semestr ve skupinách na semestrálních pracích.

OH: A jakým způsobem komunikuješ se spolužáky? Nejen v rámci společné práce, ale i celkově během studia.

O: Komunikuji přes Messenger a nebo přímo na hodinách osobně.

OH: Dobře. Využil si někdy sdílené dokumenty? Zase nezáleží, jestli to bylo v rámci jedné práce, nebo dlouhodobější spolupráce.

O: Sdílené dokumenty jsou myšleny?

OH: Například Google Documents, Microsoft Word Online a podobné.

O: Jo jo, používám Dropbox, Leteckou poštu.

OH: Dobře, když už jsme u digitálních technologií. Organizuješ si nějak práci nebo termíny, třeba zápis deadlinu do kalendáře v mobilu, poznámky na ploše v textovém dokumentu nebo pomocí nějaké specializované aplikace?

O: Jo jo, organizuju, všechny důležité termíny mám v kalendáři v mobilu a taky využívám aplikaci Wunderlist.

OH: Kalendář je ten výchozí od Googlu?

Ne ne, od Applu.

OH: Ah, rozumím, pardon. Zeptám se teď na otázku k zamyšlení... Je nějaká aplikace nebo jiná digitální technologie jako program, web a podobně, která ti ve studiu hodně pomohla nebo pomáhá?

O: To, co využívám nejvíce, jsou asi základní programy od Microsoftu a to zejména Word, Excel, PowerPoint, OneNote.

OH: A v rámci oboru, vzděláváš se sám i mimo školu třeba pomocí naučných videí, kurzů anebo například webinářů?

O: V rámci ekonomiky čtu odborné časopisy, Ekonom, Forbes, dále využívám webovou stránku peak.cz a to je dá se říct vše.

OH: Dobrá a má poslední otázka, také na zamyšlení, zní: Myslíš si, že si se na vysoké škole naučil lépe využít i digitální technologie jako pomocníka při studiu?

O: Myslím si že jo, už jenom co se týče plánování díky kalendáři a využití pomůcek jako je Word a Excel je už moje pomůcka na denním pořádku.

OH: Tak to bude ode mne vše. Děkuji moc za rozhovor.

Rozhovor 8 s M. (FST) vedený 26. 4. 2019 pomocí platformy Facebook Messenger

OH: Tak jo. Ještě jednou děkuji za to, že se účastníš tohoto rozhovoru. Co se týče zacházení s informace, tak kopie tohoto rozhovoru bude v příloze diplomové práce na téma Digitální technologie jako pomocník při studiu, což je i tématem tohoto rozhovoru, ale tvé jméno nebude zveřejněno. Pouze v anonymní formě (M.).

M: Dobře, dobře v pořádku.

OH: Hned se zeptám na první otázku. Na jaké fakultě a katedře studuješ?

M: Studuji na Fakultě strojní a obor strojní inženýrství a management, jsem v prvním ročníku, tudíž ještě na žádné přímé katedře.

OH: Kde si studovala předtím?

M: Studovala jsem na gymnáziu ve Stankově.

OH: Dojíždíš do školy denně?

M: Bydlím na bytě, jelikož dojíždění by bylo na dlouho.

OH: Takže předpokládám, že používáš MHD?

M: Ano, to používám denně.

OH: A využíváš například nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace?

M: Samozřejmě, strašně to usnadní čas, tudíž Moje PMDP a IDOS.

OH: A když jsi v MHD, pracuješ na něčem do školy?

M: Ne, protože by se mi v autobuse udělalo špatně, ale když jedu v pátek domů, tak ve vlaku ano.

OH: Dobře. A celkově během studia, jak často se učíš?

M: Snažím se průběžně, tak většinou hodinu denně.

OH: A máš nějaké metody nebo i zvyky, které ti pomáhají při učení?

M: Poslouchání písniček, čokoláda v průběhu učení a úplnej klid od ostatních lidí.

OH: Využíváš ještě něco, aby si se efektivně učila?

M: Čaje na soustředění.

OH: Zajímavé. Při učení ti stačí jenom studijní text? Nebo máš radši i další materiály, které ti pomohou (jako grafy, obrázky, videa...)?

M: Mmm, někdy jsou užitečná videa na YouTube, obrázky také, jelikož pro fotografickou paměť se to hodí.

OH: Jasné. Pracuješ často ve skupině, třeba na semestrální práci?

M: Podle toho, jak je semestrální práce obtížná, když si nevím rady, tak je řešíme ve skupině.

OH: A jaký způsob komunikace pro to využíváš nejčastěji? Nejen společné řešení ale celkově pro komunikaci se spolužáky.

M: Komunikace? Máš na mysli, jestli po internetu, nebo z očí do očí?

OH: Mám tím na mysli hlavně digitální technologie, ale pokud používáš spíš osobní domluvu, nebo telefon, to je na tobě.

M: Osobní domluva je nejlepším způsobem.

OH: Dobře, a v rámci spolupráce, využila si někdy sdílené dokumenty?

M: Samozřejmě že ano, vždycky se nějaký takový dokument hodí.

OH: A jakou aplikaci si k tomu využila? (například Google Documents nebo Word Online)

M: Google Documents.

OH: Když se teď zamyslíš, je nějaká aplikace nebo jiná digitální technologie jako program, web a podobně, která ti ve studiu hodně pomohla nebo pomáhá?

M: Bohužel mě nic nenapadá.

OH: To nevadí. Organizuješ si nějak práci nebo termíny, třeba zápis deadlinu do kalendáře v mobilu, poznámky na ploše v textovém dokumentu nebo pomocí nějaké specializované aplikace?

M: Na to mám klasicky diář, který mám vždy u sebe, tudíž žádné aplikace a podobně k tomuto nevyužívám.

OH: Rozumím, a vzděláváš se sama i mimo školu třeba pomocí naučných videí, kurzů anebo webinářů?

M: Videa, knížky.

OH: Můžeš to trochu přiblížit? Třeba ty videa.

M: Sleduju různá videa jak na YouTube nebo Instagramu, které se týkají strojů a podobně.

OH: Jasné. A teď moje poslední otázka. Myslíš si, že si se na vysoké škole naučila lépe využít i digitální technologie jako pomocníka při studiu?

M: Myslím že nikoli, využívám je přibližně stejně jako při studiu na gymnáziu.

OH: Dobře, to bude z mé strany vše. Ještě jednou děkuji za rozhovor.

M: Není vůbec za co.

Rozhovor 9 s B. (FF) vedený 26. 4. 2019 pomocí platformy Facebook Messenger

OH: Tak jo. Ještě jednou děkuji za to, že se účastníš tohoto rozhovoru. Co se týče zacházení s informace, tak kopie tohoto rozhovoru bude v příloze diplomové práce na téma Digitální technologie jako pomocník při studiu, což je i tématem tohoto rozhovoru, ale tvé jméno nebude zveřejněno. Pouze v anonymní formě (B.).

B: Dobře

OH: A hned první otázka: Na jaké fakultě a katedře studuješ?

B: Studuji na Filozofické fakultě, konkrétně na katedře Politologie a Mezinárodních vztahů.

OH: Kde si studoval předtím?

B: Předtím jsem studoval Strojírenství na SPŠ ve Strakonicích.

OH: Jaký obor studuješ?

B: Politologii.

OH: A jak dlouho studuješ?

B: Teprve prvním rokem.

B: Loni jsem maturoval.

OH: Dobře. Dojíždíš do školy denně?

B: Mám pronajatý byt v Plzni, zkusil jsem dojíždět dva týdny a časově jsem to nezvládal.

OH: Takže pro dopravu do školy asi už používáš jenom městskou hromadnou dopravu?

B: Občas jezdím autem a občas městskou.

OH: Využíváš například nějaké aplikace k usnadnění dopravy, nebo ke zjištění dopravní situace?

B: Pro spoje městské hromadné dopravy používám IDOS. V autě mám na palubce zapnutý Waze.

OH: A když jsi v MHD (předpokládám, že v autě se věnuješ řízení), pracuješ na něčem do školy?

B: V autě se rozhodně věnuji výhradně řízení. Jedině, když jedu na zkoušku, tak si pročítám poznámky, jinak si čtu zprávy nebo projíždím sociální sítě.

OH: A celkově během studia, nejen při dojíždění, jak často se učíš?

B: Mám obor založený spíše na samostatné práci, takže tomu se věnuji ve volném času, mimo práci a další aktivity. Vyloženě "učení" se věnuji jen při zápočtech nebo zkouškách. Spousta věcí z mého oboru mě zajímala už v minulosti nebo zajímá i teď, takže si to, co chci vědět průběžně zjišťuji. Neberu to jako učení do školy.

OH: Dobrá, a když se učíš třeba na zápočty, nebo zkoušky... Máš nějaké metody nebo i zvyky, které ti pomáhají při učení?

B: Většinou si všechno jednou až dvakrát přečtu a dávám si to do souvislostí. Vyloženě metodu na učení nemám, když jsem v minulosti studoval technický obor, bylo pro mě učení mnohem těžší, musel jsem všechno pochopit. Na svůj současný obor mám celkem dobrou paměť

OH: Stačí ti jenom studijní text? Nebo máš radši, když máš k textu i doprovodnou grafiku, například v podobě obrázků, grafů nebo videí?

B: Například osobnosti si lépe zapamatuji, když si je spojím s obrázkem (obličejem), u statistik jako jsou volební výsledky se mi pracuje lépe s grafikou. U běžných informací mi ale stačí text

OH: Jasně. Pracuješ často i ve skupině, třeba na semestrální práci?

B: Ano. Velkou část prací máme skupinových.

OH: A jakým způsobem komunikuješ se spolužáky?

B: Většinou si jdeme sednout do knihovny, kde si domluvíme, kdo bude mít jakou úlohu v rámci práce

OH: Využil si někdy sdílené dokumenty?

B: Jojo, většinou dáváme práce dohromady právě pomocí sdílených dokumentů

OH: A jaké prostředí k tomu využíváte?

B: Myslíš jako třeba Google drive?

OH: Ano, například Google Documents, které jsou propojeny s Google Diskem.

B: Buď Google, nebo když děláme prezentaci tak přes online Powerpoint, si nastavíme soubor, do kterého máme všichni přístup k úpravám.

OH: Pěkné. Když se teď zamyslíš, je nějaká aplikace nebo jiná digitální technologie jako program, web a podobně, která ti ve studiu hodně pomohla nebo pomáhá?

B: Na střední mi pomáhal při matice Photomath. Teď samozřejmě Wikipedie, Word v mobilu nebo Adobe Acrobat do telefonu, abych si tam přetáhnul poznámky.

OH: Dobře, krom toho je určitě dobré i organizovat si nějak důležité termíny, nebo zapisovat události. Organizuješ si nějak práci nebo termíny, třeba zápis deadlinu do kalendáře v mobilu, poznámky na ploše v textovém dokumentu nebo pomocí nějaké specializované aplikace?

B: Zapisuju si to jenom do kalendáře v telefonu, případně do poznámky, ale většinou si důležitý termíny pamatuju.

OH: Jaký kalendář v telefonu používáš?

B: Ten co mám v iPhonu, jiný jsem zatím nepotřeboval.

OH: Dobře. Mluvil si o tom, že mnoho věcí z oboru sleduješ i ve volném čase, vzděláváš se sám i mimo školu třeba pomocí naučných videí, kurzů anebo webinářů?

B: Ano, sleduju spoustu zahraničních videí, které rozebírají aspekty politické vědy.

OH: Můžeš uvést třeba nějaké příklady?

B: Nejoblíbenější pro mě jsou CrashCourse a Duke University.

OH: Zajímavé. A poslední otázka, taky trochu k zamyšlení, myslíš si, že si se na vysoké škole naučil lépe využít i digitální technologie jako pomocníka při studiu?

B: Myslím, že ano. Především proto, že studuji obor, ve kterém je potřeba pracovat s velkým množstvím informací, které si musí člověk sám najít. Na střední škole jsem měl všechny studijní podklady přímo pod nosem.

OH: Rozumím, to bude ode mne vše. Ještě jednou děkuji za rozhovor.